

TECHNISCHE VRAGEN EN ANTWOORDEN PROGRAMMABEGROTING
versie 5 november 2018

(aanvullingen / wijzigingen zijn in rood weergegeven)

Vraag	Antwoord																								
Aanbiedingsbrief																									
Leeswijzer																									
Financiën in één oogopslag																									
Het grootste deel van de begroting ligt vast in componenten die verplicht zijn en waar je als lokale overheid geen keuze hebt. Graag zie ik overzicht van de componenten die niet verplicht zijn en waar je als lokale overheid wel de keuze hebt. Ik kan dat niet uit de begroting halen.	Deze vraag is niet zo zwart-wit te beantwoorden. Heel veel posten in de begroting zijn wettelijk verplicht maar hebben toch (beperkte) beïnvloedingsmogelijkheden. Bijvoorbeeld: - Onderhoud openbare ruimte: dit is een wettelijk verplichte taak. Er zijn door de gemeenteraad wel keuzes te maken in onderhoudsniveau (tot een bepaald minimum); - Verstrekken van bijstandsuitkeringen: dit is een wettelijke taak, echter je kunt via bijvoorbeeld re-integratiebeleid wel invloed uitvoeren op je bijstandsbestand. Dus helemaal “vast” is dit ook niet. - Minimabeleid: ook dit is een wettelijke taak, echter hierbinnen zijn wel beleidsmatige keuzes te maken. De vraag tussen verplichte en keuze componenten is dus niet zo te beantwoorden. Het zou een analyse betekenen van de mate waarin een budget meer of minder beïnvloedbaar is. Dit is overigens bijna een kerntakendiscussie en vraagt ook veel extra werk.																								
Structureel saldo programmabegroting(blz 14); hier staat een tabel met hierin saldo programmabegroting met andere getallen bij 2019 en 2021, dan de tabel op blz 10 laat zien. Wat zijn de juiste getallen?	Dit zijn de juiste getallen: <table><tr><th></th><th>Jaar 2018</th><th>Jaar 2019</th><th>Jaar 2020</th><th>Jaar 2021</th><th>Jaar 2022</th></tr><tr><td>Saldo programmabegroting 2018-2021</td><td>117</td><td>81</td><td>-6</td><td>146</td><td>-1.814</td></tr><tr><td>waarvan incidentele baten en lasten</td><td>-601</td><td>1.812</td><td>1.496</td><td>1.722</td><td>-448</td></tr><tr><td>Structureel saldo</td><td>718</td><td>-1.731</td><td>-1.502</td><td>-1.576</td><td>-1.366</td></tr></table> De conclusies blijven dezelfde.		Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Saldo programmabegroting 2018-2021	117	81	-6	146	-1.814	waarvan incidentele baten en lasten	-601	1.812	1.496	1.722	-448	Structureel saldo	718	-1.731	-1.502	-1.576	-1.366
	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022																				
Saldo programmabegroting 2018-2021	117	81	-6	146	-1.814																				
waarvan incidentele baten en lasten	-601	1.812	1.496	1.722	-448																				
Structureel saldo	718	-1.731	-1.502	-1.576	-1.366																				
Programma 1 Zorg en welzijn																									
Waar wordt aan gedacht bij onderzoeken naar verschuivingen binnen de opdracht van Ons Welzijn?	Bij verschuivingen in de opdracht aan ONS welzijn denken we aan het afstoten van historisch ontstane taken die niet meer passen bij de huidige situatie. Een typerend voorbeeld daarvan is het reserveren van het zwembad.																								
Op welke manier krijgt Thuis In Oss ondersteuning van de gemeente?	Thuis in Oss ontvangt in 2019 een eenmalige subsidie van € 54.050,- van de gemeente Oss. In de gemeente Oss zijn meerdere partners actief wanneer het gaat om de integratie van de vergunninghouders. Ons Welzijn, Vluchtelingenwerk en Thuis in Oss hebben de taakverdeling in 2017 afgestemd. Naar verwachting treedt in 2020 de nieuwe Wet inburgering in. Dit moet meer duidelijkheid geven over het nieuwe inburgeringsstelsel en de regierol van de gemeente. Dat is ook het moment om opnieuw de taakverdeling met de genoemde instellingen te bespreken. En te kijken of er aanvullende activiteiten vanuit de partners nodig zijn.																								
Bij het onderdeel <i>tekorten Jeugdzorg</i> staat Als de kosten niet afnemen hebben we vanaf 2020 een financieel probleem. Welke inspanningen worden er nu gedaan om de kosten af te laten nemen? Wat is de reden om nu al te zeggen dat de kosten niet meer te kunnen dekken zijn uit de algemene reserve? Ook in het licht dat dit als risico wordt gemeld in de paragraaf weerstandsvermogen.	Dit willen we vanaf 2020 gaan realiseren door de toenemende LTA stroom (Landelijk Transitie Arrangement) te beperken samen met de huisartsen en kinderartsen met inzet POHGGZ jeugd, inverdien effecten vanuit de transformatie te kunnen realiseren en een betere sturing op zorggebruik. We zien dat er minder kinderen binnen onze gemeente komen echter stijgt het zorggebruik. Als de kosten jeugdzorg 2020 en latere jaren op het zelfde niveau blijven als de lasten 2018 dan ontstaat er een financieel probleem. De lasten jeugdzorg zijn nl een structurele post. Lasten die jaarlijks terug blijven komen. Structurele lasten moeten gedekt worden met structurele dekkingsmiddelen. Een onttrekking uit de algemene reserve is een incidenteel dekkingsmiddel. Het is daarom niet toegestaan om de meerkosten jeugdzorg jaar in jaar uit te dekken uit een onttrekking reserve.																								
2.1 WMO Op pagina 19 staat dat er gekeken wordt of er binnen de opdracht van Ons Welzijn verschuiving mogelijk is.	Bij verschuivingen in de opdracht aan ONS welzijn denken we aan het afstoten van historisch ontstane taken die niet meer passen bij de huidige situatie. Een typerend voorbeeld daarvan is het reserveren van het zwembad.																								

Wat is de opdracht van Ons Welzijn op dit moment en aan welke verschuivingen wordt gedacht?	
Er staat dat het belangrijk is om invloed te hebben op het verwijsgedrag van huisartsen. 1. Waarom is dit belangrijk? 2. Wat voor invloed? 3. In hoeverre is de gemeente capabel om te bepalen wat goed verwijsgedrag is van huisartsen? 4. In hoeverre is het wettelijk toegestaan voor een gemeente om zich met het verwijsgedrag van huisartsen bemoeien? 5. In hoeverre heeft de gemeente inhoudelijk inzicht in het verwijsgedrag van huisartsen?	Wij willen huisartsen ondersteunen bij een brede vraagverheldering en daarbij passende hulp. Wij merken dat er te weinig ruimte bij huisartsen is om een goede vraagverheldering te doen, waardoor er vrij snel wordt doorverwezen naar specialistische GGZ. Door ondersteuning te bieden bij de vraagverheldering kunnen andere oplossingen voor cliënten gezocht worden. Die ondersteuning wordt gedaan door POH-GGZ (praktijkondersteuner huisartsen –GGZ). Als gemeente willen en gaan wij niet inhoudelijk het verwijsgedrag van huisartsen overnemen. Wettelijk is dat waarschijnlijk niet toegestaan, maar dat is ook niet wat wij willen doen.
2.3 Basis op orde en preventie Op pagina 22 staat dat in gesprek met betrokken organisaties de mogelijkheden verkend worden om tot een goede verdeling van Aed's in de gemeente te komen. Wat betekent dit in financiële zin mbt bijv onderhoud, ook in het licht van het recent gepubliceerde collegebesluit om niet langer bij te dragen aan dergelijke kosten?	De gemeente heeft tot op heden nooit structureel bijgedragen aan de onderhoudskosten van AED's. We hebben in 2016 eenmalig een bijdrage verstrekt van € 10.000 aan de stichting Hart voor Oss om te komen tot een dekkend netwerk in de stad. We zijn nu in gesprek met de diverse initiatiefnemers om te kijken of we -anders dan met geld- zinvolle ondersteuning kunnen bieden met betrekking tot onderhoud en vervanging
Waarom komt er personele uitbreiding van 4 fte voor de toegang zorg en welzijn. Kan niet gekeken worden naar het systeem van aanvraag en uitwerking waarom kost dit 4 fte	Er komt personele uitbreiding om twee redenen. Ten eerste zijn er meer (aan)vragen gekomen de afgelopen jaren. En een deel van de aanvragen is ingewikkelder geworden. Ten tweede was bij de start van de pilot Telefonische Toegang Zorg en Welzijn niet bekend hoeveel werk er zou moeten worden verricht. Dat bleek meer dan begroot. We constateerden dat wachttijden voor inwoners en werkdruk voor medewerkers te hoog werden en bleven. We constateerden ook dat een en ander structureel was. De vier fte is voor het team telefonische toegang en voor het team WMO\afdeling Zorg. Het werkproces is overigens doorgelicht. Daar komen verbetervoorstellen uit. Deze gaan we doorvoeren. We verwachten daar effecten van op wat langere termijn. Deze verbeteringen gaan er aan bijdragen dat we de te verwachten groei van aanvragen komende jaren zoveel mogelijk zelf kunnen opvangen.
4.3 mei en septembercirculaire. In de tabel wordt geld dat we krijgen ingeboekt als een positief bedrag(b.v. Rijksvaccinatieprogramma), een nadeel(b.v. Maatschappelijke opvang) wordt ingeboekt als een negatief bedrag. Terwijl bij de legenda staat + is nadeel; hogere uitgaven/lagere inkomsten en - is voordeel; lagere uitgaven/hogere inkomsten. Dit komt niet met elkaar overeen. Hoe zit dit? Bij de andere programma's zit deze paragraaf op de zelfde manier in elkaar.	In het programma 11. Financieel solide staan alle inkomsten uit het gemeentefonds. Daar zie je dus een groot voordeel (negatief bedrag). Van dat voordeel zonderen we bedragen af voor specifieke doeleinden, dit kunnen toevoegingen of kortingen van budgetten zijn. Als we geld krijgen creëren we in de verschillende programma's budget om de uitgaven te kunnen doen. Daarom zie je in dit programma bijvoorbeeld een positief bedrag voor het rijksvaccinatieprogramma. Daarmee kunnen de uitgaven betaald worden. We zien dit uiteindelijk als een nadeel omdat we minder geld beschikbaar hebben vanuit de circulaire om vrij te besteden.
op blz 29 staat het volgende; Volgens het CAK moet de gemeente Oss rekening houden met een daling van de eigen bijdrage met een 460.000 euro per jaar vanaf 2019. Op blz 26 wordt in de tabel bij lagere inkomsten uit eigen bijdrage WMO een bedrag van 365.000 euro genoemd. Waarom wordt er door de gemeente een ander	De programmabegroting 2019-2022 bevat 2 wijzigingen die te maken hebben met de eigen bijdrage. 1) Een 30-ontwikkeling van € 365.000 structureel: We hebben de verwachte inkomsten naar beneden bijgesteld. We zien dat we afgelopen jaren niet de begrote bedragen binnen krijgen en de verwachting is dat dat komende jaren ook niet gaat lukken. We hebben ingeschat dat dit gaat om een bedrag van € 365.000. Dit staat los van het abonnementstarief en de begroting van de dalende inkomsten van € 460.000 volgens het CAK. 2) Een wijziging n.a.v. de circulaire: Het Rijk wil een abonnementstarief voor de Wmo eigen bijdrage. Hierdoor ontvangen wij minder inkomsten (nog boven op de vorige genoemde wijziging) en verwachten we volumegroei. Het CAK heeft berekend dat de inkomsten van de gemeente Oss met € 460.000 wanneer het abonnementstarief wordt ingesteld.

bedrag gehanteerd dan volgens het CAK wordt aangegeven?	
op blz. 22 wordt gesproken om met gemeenten een regionaal project te starten om drugsgebruik te denormaliseren. Om welke gemeenten gaat het?	Er is een concept-plan van onder andere de GGD dat kortgeleden naar alle gemeenten binnen de regio Oost-Brabant is gestuurd. Eind november bespreekt het Algemeen Bestuur van de GGD het plan. En voor 1 december moet elke gemeente aangeven of zij instemt met het plan.
We implementeren een nieuwe methodiek het AVE (aanpak voorkoming escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek). We hanteerden de methodiek van IPW (instituut publieke waarden). Is deze methodiek volledig geïmplementeerd en is het niet nodig om dit in de begroting op te nemen? Of is deze methodiek verdwenen? Waarom hebben we als Raad geen evaluatie gehad van IPW?	AVE Uit casuïstiek waar zorg en veiligheid speelt is de behoefte ontstaan om systematisch te escaleren of juist te de-escaleren. Wat in het Osse netwerk ontbreekt is een set van afspraken en tools om dit te doen. Volgens de VNG wordt er al in ruim 50% van de gemeente met de AVE-aanpak gewerkt, die in Leeuwarden is ontwikkeld. In de AVE-aanpak wordt gewerkt volgens de principes uit de IPW-driehoek (legitimatie, betrokkenheid en rendement). De AVE-aanpak is nodig om goede afspraken tussen diverse partners te maken over deskundigheid, bevoegdheid en loslaten. De aanpak gaat van klein naar groot, van niets aan de hand tot zeer complexe casuïstiek, waar vaak een bestuurlijk besluit vanuit veiligheid over genomen moet worden. Het AVE is een helpend afsprakenkader om op het juiste moment het juiste te doen en uiteindelijk juist ook om af te schalen en meer preventief op te pakken. IPW IPW is geen methodiek, maar een Instituut dat werkt met het concept de maatwerkfabriek. Met begeleiding van IPW hebben we aan casuïstiek gewerkt en patronen gesignaleerd in het Oss netwerk met diverse professionals. Hiermee hebben we doorbraken met hen gemaakt of geprobeerd. De manier van werken van de proeftuin Ruwaard past goed in deze manier van werken met doorbraken en het leren op de diverse niveaus (uitvoerend, beleid- en bestuurlijk niveau). In de casuïstiek is de IPW-driehoek een afwegingskader om een passende keuze te maken in het plan van aanpak met de inwoner. Er is een afsluitend rapport. We hebben met de Raad aan de hand van casuïstiek de bevindingen uit het rapport van de professionals doorgenomen en zelfs geoefend. De methode IPW is niet verdwenen, maar is geïntegreerd in de manier van werken met maatwerk. Het werken volgens de Osse Maatwerkmethode in het Sociaal Domein wordt de komende jaren geïmplementeerd.
In de Programmabegroting op pagina 30 staat onder het Sub item: Schulden en Armoede, dat we ter versterking van het armoede- en schuldenbeleid in 2018 €138.000 ontvangen en in 2019 en 2020 nog maar €113.000. Onder het sub item: Armoedebestrijding kinderen staat dat de budgetten zijn geactualiseerd en dat we vanaf 2019 €27.00 minder ontvangen. Een afname van de gelden voor de bestrijding en voorkoming van armoede, terwijl het blijkt dat de armoede toeneemt ook onder de werkenden. • Gaat deze afname van de gelden ten koste van de lopende projecten tegen armoede? Zo ja, welke zijn dat dan? • Zijn er mogelijkheden om de gelden aan te vullen, als blijkt dat er tekorten ontstaan en mensen niet geholpen kunnen worden? Vanuit welk budget gebeurt dit dan?	Dit gaat niet ten koste van lopende projecten, maar gaat van het budget voor Oss Innoveert Kinderen in Armoede. Er zijn geen extra middelen opgenomen in de begroting om dit budget aan te vullen. Volgend jaar wordt het armoedebeleid geevalueerd. Dan zullen ook de bestaande budgetten en activiteiten opnieuw bekeken worden.
Programma 2 Werk, inkomen en onderwijs	
De gebouwen van de scholen voor speciaal middelbaar onderwijs Sterrekijker en Sonnewijser zijn in een slechte staat. Ik kan in de	Zowel voor Sterrekijker en Sonnewijser geldt dat zij, met andere scholen voor speciaal onderwijs, nu in een processen zitten op weg naar integratie en omvorming tot specialistische onderwijsvoorzieningen. De bedoeling is dat er voor de zomervakantie van 2019 een plan ligt. Maar of dat dan al inclusief locatieverkenningen oid is, is onduidelijk. Wij wachten dit proces af en gaan dan aan de slag met de onderwijshuisvesting.

programmabegroting niet vinden of er al rekening mee gehouden wordt om de huisvesting van deze scholen te verbeteren. Klopt dit?	Voor onderwijshuisvesting is eea al in de MIP gereserveerd; voor de Sterrekijker/Sonnewijser nog niet, maar gezien bovenstaande ontwikkelingen is nu nog niet duidelijk wat er precies nodig is. Daarvoor komen we met een investeringsvoorstel apart terug bij de raad.
2.1 Participatie Op pagina 35 wordt aangegeven dat onderzocht wordt welke mogelijkheden de parallelle arbeidsmarkt biedt voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Wat wordt bedoeld met parallelle arbeidsmarkt?	De parallelle arbeidsmarkt gaat uit van de gedachte dat iedereen die wil en kan werken een passende werkomgeving krijgt. Ondanks de aantrekkende economie zijn in Nederland nog steeds 1,5 miljoen mensen afhankelijk van een uitkering. Een groot deel van deze mensen wil graag werken. Door beperkingen en de hoge (productiviteits)eisen van de reguliere arbeidsmarkt lukt dit vaak niet. Als mensen door beperkingen of omstandigheden niet in een reguliere baan kunnen werken dan moeten mensen in een aangepaste omgeving kunnen werken, náást de reguliere arbeidsmarkt. De parallelle arbeidsmarkt vult zo het gat tussen regulier werk en een passieve uitkeringssituatie. Sociale ondernemingen, werkbedrijven, wijkbedrijven, etc. bieden een aangepaste werkomgeving voor mensen die willen en kunnen werken. De parallelle arbeidsmarkt kent drie primaire functies: - Het bieden van permanente aangepaste werkplekken: voor mensen die blijvend zijn aangewezen op ondersteuning en een aangepaste werkomgeving; - Transitieplekken: plekken die bedoeld zijn om mensen te ontwikkelen; - Schuilplekken: plekken waar mensen hun vaardigheden op peil kunnen houden en contact met de arbeidsmarkt behouden in tijden van grote werkloosheid. In de parallelle arbeidsmarkt worden producten geproduceerd en diensten geleverd waar nu geen (reguliere) markt voor is, maar die wel maatschappelijke waarde hebben. Het werk in de parallelle arbeidsmarkt komt zowel van de overheid en publieke sectoren als uit het bedrijfsleven. De overheid organiseert werk waaraan een grote maatschappelijke behoefte bestaat. Het bedrijfsleven levert werk dat in de reguliere vorm niet rendabel is uit te voeren. Het geld dat nu wordt uitgegeven aan uitkeringen en de organisatie daarachter zou kunnen worden gebruikt om de parallelle arbeidsmarkt te organiseren. Het geld komt dan voornamelijk bij mensen terecht in de vorm van loon voor het werk dat zij uitvoeren. Wij onderzoeken de mogelijkheden van de parallelle arbeidsmarkt door initiatieven op het gebied van de parallelle arbeidsmarkt intensief te volgen.
2.2 arbeidsmarkt Op pagina 36 staat dat we werken aan een regionale arbeidsmarkt met flexibele, ondernemende mensen die verantwoording nemen voor hun eigen ontwikkeling en duurzame werkgelegenheid, ook voor kwetsbare groepen. We participeren actief in AgriFood Capital Werkt! En vertalen dit naar lokaal niveau. Welke concrete bijdrage levert deze actieve participatie in Agrifood Capital in termen van vestigingsklimaat en duurzame werkgelegenheid in de gemeente Oss?	Door actief te participeren in Agrifood Capital Werkt! investeren we in een betere samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Gezamenlijk bepalen we op regionaal niveau de investeringsagenda en ontwikkelen we programma's en projecten die een bijdrage leveren aan een toekomstgerichte arbeidsmarkt. AgriFood Capital Werkt! is gekoppeld aan de bredere samenwerking in de regio, die werkt aan een betere positionering van de regio. In eerste instantie vanuit de Agrifood keten, maar ook voor andere sectoren als logistiek, gezondheid, maakindustrie en bouw hebben we aandacht. Door de regio te versterken en aantrekkelijker te maken als vestigingsplaats versterken we de positie van Oss. Dit kunnen we niet alleen. Concrete projecten AgriFood Capital Werkt! richten zich op: strategisch personeelsbeleid, duurzame inzetbaarheid van werknemers, leven lang leren, loopbaanoriëntatie, arbeidsmarktinformatie en het vinden, ontwikkelen en behouden van talent. Een goed geschoolde, flexibele beroepsbevolking is een absolute vestigingsvoorwaarde voor veel bedrijven. Door hierin te investeren, versterken we het vestigingsklimaat van de gemeente Oss. AgriFood Capital Werkt! omvat ook het wettelijk verplichte Regionaal Werkbedrijf/Werkgeversservicepunt Noordoost-Brabant (WSP). Dit is regionaal dé schakel tussen werkgever en werkzoekende. De accountmanagers van het WSP in Oss adviseren werkgevers over personeelsaangelegenheden, scholing, subsidies. Zij gaan langdurige relaties aan met werkgevers en zorgen voor werkplekken voor onze doelgroepen. Ook heeft AgriFood Capital Werkt! de programmalijn VSV/Kwetsbare jongeren gericht op ontwikkeling en uitvoering van de aanpak voortijdig schoolverlaten en het RMC, voor Oss en omgeving ondergebracht bij het RBL BNO. Vanuit deze lijn is er aandacht voor arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren in de gemeenten in de regio.
2.4 onderwijs en onderwijshuisvesting. In hoeverre houdt men rekening met het krimpende aantal leerlingen op (basis)scholen en de daaraan gekoppelde gevolgen voor de komende jaren? Houdt men in de begroting rekening met het faciliteren van deze scholen in de voornamelijk kleinere kernen?	In het buitengebied is met de schoolbesturen Optimus en Filios gesproken over de problematiek van krimp aan diverse tafels. Denk aan het IHP, aparte bestuurlijke overleggen en de voorzieningenkaart in Herpen, Megen-Haren-Macharen en Lith. Alleen in deze buitengebieden is ontgroening. In Berghem is nog sprake van groei van het aantal leerlingen. Een schoolbestuur kan besluiten in overleg met ouders om een school op te heffen, niet de gemeente. Als gemeente krijgen we dan gebouwen van de opgeheven scholen terug. Het schoolbestuur moet niet de verwachting hebben dat de gemeente dan in andere, nieuwe huisvesting voorziet. Als gemeente staan we aan de lat voor vervangingsinvesteringen van schoolgebouwen (geregeld in WPO/WVO/WEC). Tot aan het teruggeven van het schoolgebouw of tot aan een investeringsbesluit voor een vervangingsinvestering is het schoolbestuur verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie van het schoolgebouw. In ons in 2014 vastgestelde beleid is opgenomen dat de gemeente bereid is om te investeren in capaciteitsafname, als de leeftijd van het gebouw en de conditie van het gebouw daar aanleiding voor geven. Dit gaan we bijvoorbeeld doen in Herpen ('t Schrijverke) en dat hebben we al gedaan in MFA Lith. Voor vervangingsinvesteringen hebben we voor de komende 4 jaar middelen gereserveerd in de MIP Onderwijs. Daarin staan gebouwen die om en nabij 40 jaar oud zijn. In de actualisatie van de MIP is met de leerlingenaantallen van 2027 gerekend. Ook bij het vaststellen van de hoogte van het investeringskrediet wordt naar de prognose van het aantal leerlingen gekeken. Bij vervangingsinvesteringen wordt met krimp rekening gehouden. Daarmee ontstaat een school van een juiste omvang waar de school die aansluit bij de rijksvergoeding die schoolbesturen krijgen.
Wat is de inhoudelijke bestemming van 200.000 voor maatwerk kinderopvang? Wat voegt dit toe aan de bestaande regeling.	We gaan het inzetten voor gezinnen die geen recht hebben voor kinderopvangtoeslag, maar er wel een urgente sociaal-medische noodzaak (bij de ouders) is om kinderen te laten deelnemen aan de opvang. Het geldt voor kinderen van 0-12 jaar. Bestaande regelingen zijn voor kinderen van 2-4 jaar. Dit werkt preventief om zwaardere jeugdhulp te voorkomen.
Programma 3 Ontmoeten, sport en cultuur	
Het college wil eerst meer duidelijkheid over de upgradingsplannen van theater	Theater Hoessenbosch wil een aantal wijzigingen aanbrengen waarmee het theater meer toekomstbestendig wordt. Het betreft hier vooral de aanleg van adequate infrastructuur voor stroomvoorziening zodat ze in de toekomst minder problemen hebben m.b.t. licht en geluid. Zij heeft voor de benodigde middelen een aantal fondsen benaderd. Deze fondsen zijn alleen bereid middelen beschikbaar te stellen als de

de Hoessenbosch. Waarin zit de onduidelijkheid nu?	gemeente Oss ook middelen beschikbaar stelt. Pas als Stichting Hoessenbosch de toezegging van andere fondsen heeft ontvangen zullen we besluiten of we hier ook geld voor beschikbaar stellen. Voor dit verzoek zijn geen middelen opgenomen in de begroting. De benodigde middelen hiervoor zouden verstrekt kunnen worden uit het cultuurfonds dat vanaf 2019 is opgenomen in de begroting. Dit is een afweging die bestuurlijk nog gemaakt moet worden.
Wordt er bij het aan te leggen kunstgrasveld in Geffen (Nooit Gedacht) een regulier of non-infill veld gebruikt?	Bij vervanging of aanleg van kunstgrasvelden wegen we alternatieven voor rubbergranulaat als instrooi materiaal af. Alternatieven voor de reguliere met rubbergranulaat ingestrooide kunstgrasvelden zijn duurder. In de begroting is hiermee rekening gehouden. De keuze voor het type kunstgrasveld in Geffen moeten we nog maken. Hierbij betrekken we nadrukkelijk VV Nooit Gedacht.
Kan er een indicatie worden gegeven aan welke effecten wordt gedacht van een cultuurfonds? Waarom wordt er om voorhand in 2022 een bedrag van nul geraamd?	De beoogde effecten liggen vooralsnog vooral op een verbeterde samenwerking en synergie tussen het professionele en het amateurveld. Oss heeft een groot amateurveld en goede professionele cultuurinstellingen. We zoeken projecten en initiatieven die nieuwe kruisbestuivingen mogelijk maken. We willen een tijdelijke impuls geven aan het culturele veld, vandaar de periode van 3 jaar.
Het valt op dat er ten aanzien van het golfbad toekomstscenario zijn uitgewerkt en er een locatieonderzoek wordt gedaan. Blijkbaar gaat er iets gebeuren met het golfbad. Klopt het dat in er de begroting geen investeringsbedrag in 2020 e.v is geraamd voor een eventuele investering in het golfbad?	Ja, dit klopt. (Het traject heeft nog vele stappen te gaan voordat er een concreet beeld is van de daadwerkelijke investering en wanneer deze gedaan moet worden. Wel reserveren we een beperkt bedrag om onderzoeken die voor dit proces noodzakelijk zijn te kunnen doen.)
Klopt het dat in de begroting 2019-2022 geen onderzoek of iets dergelijk is geraamd voor de herijking van het theater de Lievekamp?	Ja dit klopt. (Mogelijkerwijs zetten we het cultuurfonds hiervoor in)
Programma 4 Dynamisch stadscentrum	
Wat was voor de afgelopen 4 jaren de opbrengst van de reclamebelasting?	Zie bijlage 1 (onderaan document)
Waar worden de 25000 euro aan besteed om fietsen in het centrum te stoppen? Wat heeft destijds het starten van fietsen in het centrum gekost?	Aanpassing bebording fietsverbod in het centrum € 10.000 Verwijderen en/of verplaatsen fietsenrekken € 15.000 Dit is een indicatie, hangt af van werkelijke keuze voor wel of niet fietsparkeren in het voetgangersgebied. De eerste berekeningen voor de bebording vallen hogeruit dan € 10.000 Kosten voor onderzoek/tellingen worden uit reguliere budgetten betaald. De kosten van het onderzoek van Megaborn: € 27.973,00. (nulmeting en twee evaluatiemetingen) Het plaatsen van de fietsenrekken was ongeveer € 10.000-15.000 deels gebruikt, deels nieuw materiaal. €20.000 voor nudging met 80% subsidie. Dus voor de gemeente €4000.
Er wordt een investering voor Cameratoezicht geraamd. Is de constatering juist dat hiervoor geen exploitatiekosten voor hoeven te worden gemaakt? In de tekst staat dat er voor Winterland er een afbouw van 5.000 plaatsvindt en een structurele budget vanaf 2020 extra wordt geraamd van 10.000. In 2018 is nul geraamd, klopt dat dan wel?	De camera’s worden gekoppeld aan de camera’s in de parkeergarage en liften daarin mee in het onderhoud. Voor 2018 is een reservering gemaakt voor Winterland in een eerdere programmabegroting. Het structurele budget van 10.000 is voor Living Statues.
Er wordt voorgesteld om het Centrummanagement jaarlijks een vast bedrag van € 205.000 te geven in plaats van de opbrengst van de reclamebelasting. Hoe hoog was de	Zie bijlage 1. (onderaan document) De verwachting is dat het bedrag de komende jaren gelijk blijft als we van hetzelfde gebied blijven uitgaan. Dat gebied is groter dan de ‘pit en flexibele schil’ uit de “Koers Stadshart Oss”.

opbrengst van de reclamebelasting de afgelopen jaren en hoe hoog is deze naar verwachting in de komende jaren?													
De gemeente is in gesprek met de provincie over participatie in locatieontwikkeling in het centrum. Wanneer komt hierover uitsluitel? Waar denkt men aan?	Gemeente en provincie hebben in december 2017 een intentieovereenkomst gesloten. Doel is om samen te bezien hoe het Stadscentrum van Oss een impuls kan krijgen en het gebied te herontwikkelen tot een aantrekkelijke en kwalitatief hoogwaardige locatie. Afgesproken is dat er een ontwikkelstrategie wordt gevormd voor de verdere centrumontwikkeling van Oss, met daarin een meerjarenplanning voor (prioritaire) locaties in het Stadscentrum die op de korte en middellange termijn vragen om een ruimtelijk-fysieke impuls. Deze ontwikkelstrategie moet de basis zijn onder een samenwerkingsovereenkomst (1 ^e kwartaal 2019) tussen de provincie en de gemeente. Kern daarvan is dat gemeente en provincie de dynamische meerjarenplanning omarmen en een meerjarig partnerschap aangaan ten aanzien van de uitvoering die gegeven moet worden aan de ‘Ontwikkelstrategie Stadshart Oss’. De meerjarenplanning Ontwikkelstrategie Stadscentrum Oss zal duidelijk maken welke rol de gemeente en de provincie voor zichzelf zien bij het realiseren van deze investeringsopgaves en welke prioriteit tussen de opgaves wordt gezien. De planning vormt niet alleen een uitnodiging aan derden om hun eigen activiteiten en investeringsbeslissingen hierop af te stemmen. Er zal ook actief gezocht worden naar geschikte partners om tot aanpak van de prioritaire locaties te komen.												
Klopt het dat het aantal uren voor personeel bij de fietsenstalling (naast groene engel) is gereduceerd?	Ja en nee. We hebben de inzet van twee medewerkers tegelijk (de dubbele inzet) stopgezet. De afname in het aantal gestalde fietsen zorgt er voor dat een tweede medewerker niet meer nodig is. Wel is het aantal uren dat er toezicht door IBN is, uitgebreid. Zo is de maandagochtend toegevoegd (ook aan de stalling Oostwal). Verder is de zondagmiddag er aan toegevoegd.												
Kunt u ons een indicatie geven wanneer we het ontwerp van Liesbeth v.d. Pol (walkwartier) kunnen ontvangen	Het ontwerp wordt bij de podiumbijeenkomst van 22 november a.s. toegelicht door Liesbeth van de Pol.												
Programma 5 Zuinig op ons klimaat													
Uit het investeringsfonds duurzaamheid wordt in 2019 voor verschillende doelen geld gehaald. Ik wil graag een inschatting wat dit per onderdeel kost en hoe groot het geschatte restant in 2020 is.	Voor het duurzaamheidsfonds is in 2019 € 600.000 beschikbaar. Daarvan is vooraf € 100.000 gelabeld voor de Lithse Polder. Het fonds heeft tevens een functie voor maatregelen waarvan we weten dat er middelen beschikbaar dienen te zijn, maar waarvan nu nog niet altijd de kosten kunnen worden voorzien. Enkele begrote bedragen: <table><tr><td>Lithse Polder</td><td>€ 100.000</td></tr><tr><td>Warmtevisie Oss (verkenning)</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>CirkelStad</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>Inzet BrabantWoont Slim</td><td>€25.000</td></tr><tr><td>Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing</td><td>€ 25.000</td></tr></table>	Lithse Polder	€ 100.000	Warmtevisie Oss (verkenning)	€ 35.000	CirkelStad	€ 35.000	Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)	€ 35.000	Inzet BrabantWoont Slim	€25.000	Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing	€ 25.000
Lithse Polder	€ 100.000												
Warmtevisie Oss (verkenning)	€ 35.000												
CirkelStad	€ 35.000												
Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)	€ 35.000												
Inzet BrabantWoont Slim	€25.000												
Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing	€ 25.000												
Waarom wordt niet meteen begonnen met de duurzaamheidsinitiatieven die met het duurzaamheidsfonds betaald worden (informatiecampagnes, de ontwikkeling van een warmteplan)?	Dergelijke initiatieven worden nu ook al ontwikkeld of voorbereid, denk aan energiemaatregelen voor particulieren (spouwmuurisolatie, gebruik van de slimme meter, betere inzetbaarheid Brabant Woont Slim, activiteiten voor zonnepanelen)												
Hoe en door wie wordt besloten waar het geld in het investeringsfonds duurzaamheid aan wordt uitgegeven?	Het mandaat voor het storten in- en het onttrekken aan- een reserve ligt bij de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt, met het vaststellen van de programmabegroting, een storting vast van € 600.000. Daarnaast geeft zij het college toestemming deze gelden te gebruiken binnen de kaders zoals deze in de programmatekst opgenomen zijn. Het college verantwoordt de bestedingen aan de raad in de producten van de BBC (eerste financiële tussenrapportage en de programmabegroting). Het meenemen van deze variant in het scannen van de verschillende mogelijkheden is niet erg kostenverhogend; eventueel wel bij de praktische uitwerking daarvan. Het is in deze fase wat prematuur om de kosten daarvan te gaan begroten.												
Hoe duur zou het onderzoek naar verschillende mogelijkheden van participatie zijn als de publieke variant niet werd meegenomen in dit onderzoek? Wat wordt bedoeld met ‘ we concretiseren de Energiebesparingsagenda’?	In de energiebesparingsagenda zijn maatregelen benoemd, waarvan enkele nu reeds in uitvoering zijn gebracht. Andere worden nog ontwikkeld, en er komen nieuwe kansen die nog worden uitgewerkt.												
Er staat dat het poldergebied tussen Oss en Den Bosch in potentie in 65%	Het gaat dan om 65% van de 25% eigen opwek.												

van onze totale energiebehoefte in 2050 voorzien. Wordt daarmee bedoeld 65% van de 25% die we zelf willen opwekken of wat anders? Ik wil graag meer weten over projecten groene schoolpleinen.	Het project groene schoolpleinen (<u>Project provincie Brabant Schoolpleinen van de toekomst</u>) is een subsidieregeling van de provincie dat zich richt op gezonde, klimaatbestendige groene schoolpleinen. In de routekaart Groen Blauw Natuur is opgenomen om samen met de scholen in te zetten op vergroenen van de schoolpleinen. Via een motie heeft uw raad op 25 januari 2018 de motie “Osse schoolpleinen kleuren groen” aangenomen en daarin het college verzocht om scholen te informeren over de voordelen en subsidiemogelijkheden en scholen die openstaan voor vergroenen van hun plein te ondersteunen. Alle scholen zijn geïnformeerd over de provinciale subsidieregeling. Daarbij is ook aangegeven hoe de gemeente de scholen kan helpen in het realiseren van een groen schoolplein. In Oss zijn in totaal 32 basisscholen. In de situatie medio 2018 hebben in ieder geval 11 scholen een groen schoolplein gerealiseerd of zijn met plannen bezig om een groen schoolplein te realiseren. Nagenoeg alle scholen hebben daarbij maatwerkondersteuning en hulp van de gemeente.
Op bladzijde 68 staat dat in 2018 voor het eerst ervaring is opgedaan met inspectie en advies over energiebesparingsmaatregelen bij bedrijven in het kader van de Wet milieubeheer. Wat zijn de ervaringen tot nu toe? Op bladzijde 69 staat: <i>‘het stimuleren van energiebesparing en de <u>circulaire economie</u>, de facilitering en verwerking van energieopwekking vragen veel tijd en specifieke kennis en vaardigheden in een zich snel ontwikkelende omgeving’</i> Wat moeten we ons voorstellen bij ‘circulaire economie’? Kunt u voorbeelden noemen? Waarom moeten wij dit als gemeente stimuleren? Heeft de gemeenteraad of een andere overheid daar opdracht toe gegeven? Op bladzijde 70 staat dat de vergoeding vanuit het afvalfonds voor PMD daalt. Wat is daarvoor de reden? De enige legitieme reden lijkt mij wanneer de verpakkingsindustrie minder plastic, blikjes en drankkartons op de markt brengt. Is dat het geval? Of is het gewoon een bezuiniging vanuit de industrie? In dat geval is dat een extra reden om te pleiten voor statiegeld. Op bladzijde 71 onderaan staat dat we kijken naar mogelijkheden om ‘natuurinclusief bouwen’ meer te integreren in bouwprojecten en initiatieven. Wat moeten we ons voorstellen bij ‘natuurinclusief bouwen’? Op bladzijde 72, eerste alinea staat dat we bij het klimaatrobuust maken van Oss ook kijken naar een gezamenlijke aanpak in Noordoost-Brabant. Wat is de meerwaarde van zo’n ‘gezamenlijke aanpak’ bij het klimaatrobuust maken	In 2018 zijn de geplande 25 inspecties en advies uitgevoerd van energiemaatregelen aan bedrijfsgebouwen die in 5 jaar kunnen worden terugverdiend. Hiervoor is aan ODBN 500 manuren beschikbaar gesteld. Enkele sporthallen van gemeente Oss zijn ook bezocht. Na inspectie en advies is aan de eigenaren van de gebouwen gevraagd een Plan van Aanpak met maatregelen op te stellen. Als deze maatregelen voor de 25 gebouwen worden uitgevoerd zal het energiegebruik met het equivalent van 0,7 windmolen of 275 huishoudens afnemen. De bedrijven reageren positief op de combinatie van controle en advies voor energiemaatregelen. In een circulaire economie wordt gewerkt aan alternatieven voor de manier waarop we nu met grondstoffen omgaan. Naast het streven naar een duurzame energievoorziening is de circulaire economie een van de noodzakelijke maatregelen om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan. Het Rijk heeft daartoe de Transitieagenda Circulaire Economie opgesteld. Dit is een vervolg op het Grondstoffenakkoord, dat ook door de gemeente Oss is ondertekend. Het doel is om te streven naar een 100% circulaire samenleving in 2050, en de ambities van de gemeente Oss op het gebied van het beperken van de hoeveelheid restafval maakt daar onderdeel van uit. Voor het afvalfonds is een raamovereenkomst voor de periode 2013-2022 opgesteld, waarin een dalende vergoeding voor recycling kunststofverpakkingsafval (PBD) is voorzien. Een grotere hoeveelheid ingezameld PMD per persoon, gecombineerd met een verbetering van de kwaliteit ervan, hebben als effect dat de kosten per ton dalen. Daarnaast zijn de kosten voor het verwerken (op-en overslag en sorteren/opwerken) van kunststofverpakkingsafval vanaf 2015 gestegen. Momenteel is er geen afname van de hoeveelheid verpakkingsmateriaal te zien. Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de (ver)bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Bijvoorbeeld het plaatsen van nest- en vleermuiskasten in de gevel van een gebouw. Maar ook begroeide gevels en groene daken, insectenmuren en de aanleg van vijvers of andere waterlichamen. Huizen en kantoren bieden steeds minder verblijfplaatsen voor vleermuizen, vogels en insecten. Deels zijn deze opties ook verdwenen door betere isolatie van woningen. Natuurinclusief bouwen draagt daarom bij aan vergroting van biodiversiteit, vermindert overlast van plaagsoorten en kan voor betere regulering van temperatuur zorgen. Vanzelfsprekend staan we een praktische en pragmatische werkwijze voor binnen het regionaal samenwerkingsverband NOB. De meerwaarde is dat er nadrukkelijk ook regionale en grensoverschrijdende zaken zijn in de ontwikkeling van een klimaatrobuust Oss. Denk daarbij aan de belangen en inzet van partners als het waterschap, de veiligheidsregio en de GGD. Daarnaast hoeft door samenwerking het wiel niet opnieuw te worden uitgevonden, b.v. door collectieve inkoop/uitvoering van stresstesten en risicodialogen en het bepalen van normen voor robuustheid.

van Oss? Leidt dit niet tot een onnodig intergemeentelijk vergadercircus? Het college stelt voor om jaarlijks 100.000 euro uit te trekken voor personele bemensing van het project 'Energie poldergebied'. Gaat de gemeente Den Bosch dit ook doen? Wordt deze investering straks verhaald op de initiatiefnemers? Het College stelt een Investeringsfonds Duurzaamheid voor. Wie bepaalt straks waarin wordt geïnvesteerd? Wordt dit een mandaat van het College? Of blijft dat een bevoegdheid van de gemeenteraad? Op bladzijde 77, onderaan staat dat we in 2018 € 355.665 en in 2019 € 371.967 onttrekken om tariefverhoging uit te stellen. Waaruit wordt dit geld onttrokken? Waarom wil het College tariefverhoging uitstellen? Heeft dit administratieve redenen? Verwacht het college meevallers waardoor uitstel kan veranderen in afstel? Of wil het college in een keer een grote klapper maken om een schokeffect te bewerkstelligen? Waarom worden er in de meerjarenraming geen kosten geraamd voor het op te stellen warmteplan? Er worden 30.000 extra middelen geraamd voor de processierupsenbestrijding. Hoeveel bedragen de totale kosten nu, zonder de extra middelen?	Ook de gemeente 's-Hertogenbosch en de Provincie Noord-Brabant dragen eenzelfde bedrag bij. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden om de kosten deels door te belasten bij de realisatie van de plannen. Het mandaat voor het storten in- en het onttrekken aan- een reserve ligt bij de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt, met het vaststellen van de programmabegroting, een storting vast van € 600.000. Daarnaast geeft zij het college toestemming deze gelden te gebruiken binnen de kaders zoals deze in de programmatekst opgenomen zijn. Het college verantwoordt de bestedingen aan de raad in de producten van de BBC (eerste financiële tussenrapportage en de programmabegroting). De genoemde onttrekking vindt plaats uit de reserve afvalstoffenheffing. Het voorstel om tariefverhoging niet nu door te voeren, is gebaseerd op de inzet van daarvoor gereserveerde middelen. Deze worden in 2018 en 2019 ingezet om tariefschommelingen te beperken. We werken aan een nieuwe aanpak van afval om de doelstellingen te behalen, en om toekomstige tariefstijgingen te beperken. Deze zijn in het duurzaamheidsfonds opgenomen. Voor het duurzaamheidsfonds is in 2019 € 600.000 beschikbaar. Daarvan is vooraf € 100.000 gelabeld voor de Lithse Polder. Het fonds heeft tevens een functie voor maatregelen waarvan we weten dat er middelen beschikbaar dienen te zijn, maar waarvan nu nog niet altijd de kosten kunnen worden voorzien. Enkele begrote bedragen: <table><tr><td>Lithse Polder</td><td>€ 100.000</td></tr><tr><td>Warmtevisie Oss (verkenning)</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>CirkelStad</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)</td><td>€ 35.000</td></tr><tr><td>Inzet BrabantWoont Slim</td><td>€25.000</td></tr><tr><td>Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing</td><td>€ 25.000</td></tr></table> Gemiddeld besteden we € 20.000 per jaar aan bestrijding van de eikenprocessierups.	Lithse Polder	€ 100.000	Warmtevisie Oss (verkenning)	€ 35.000	CirkelStad	€ 35.000	Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)	€ 35.000	Inzet BrabantWoont Slim	€25.000	Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing	€ 25.000
Lithse Polder	€ 100.000												
Warmtevisie Oss (verkenning)	€ 35.000												
CirkelStad	€ 35.000												
Smart Energy Link (eigen bijdrage aan Interregproject)	€ 35.000												
Inzet BrabantWoont Slim	€25.000												
Maatregelen uit Uitvoeringsagenda Energiebesparing	€ 25.000												
1. Voor welke soorten afval moeten particulieren betalen en wat zijn de tarieven per afvalsoort?	Tarieven eigen bijdrage voor aanbieders van afvalstoffen ingevolge artikel 8 van het reglement Milieustraat en Groencompostering Oss. Voor het aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen op de milieustraat is voor de volgende afvalstoffen een eigen bijdrage vastgesteld (prijspeil 2006). <table><tr><th>Categorie Afval</th><th>Omschrijving</th><th>Tarief</th></tr><tr><td>Bouw- en sloopafval</td><td>Hout (A,B,C)</td><td>€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan</td></tr><tr><td>Bouw- en sloopafval</td><td>Dakleer</td><td>€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan</td></tr><tr><td>Bouw- en</td><td>Gipsblokken</td><td>€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan</td></tr></table>	Categorie Afval	Omschrijving	Tarief	Bouw- en sloopafval	Hout (A,B,C)	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan	Bouw- en sloopafval	Dakleer	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan	Bouw- en	Gipsblokken	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan
Categorie Afval	Omschrijving	Tarief											
Bouw- en sloopafval	Hout (A,B,C)	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan											
Bouw- en sloopafval	Dakleer	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan											
Bouw- en	Gipsblokken	€ 10,- per ½ m³, of gedeelte daarvan											

	sloopafval		
	Bouw- en sloopafval	Schone Puin/grond	€ 5,- per ½ m³, of gedeelte daarvan
	Bouw- en sloopafval	Overig (zie art 6 reglement)	€ 15,- per ½ m³, of gedeelte daarvan
	Grof tuinafval	Grof tuin- en snoeiafval	Tot 2 m³ gratis, daarboven € 5,- per ½ m³ of gedeelte daarvan
	Overige GHA	Grof restafval	Tot 2 m³ gratis, daarboven € 15,- per ½ m³ of gedeelte daarvan
	Overige GHA	Hout huisraad en meubilair	Tot 2 m³ gratis, daarboven € 10,- per ½ m³ of gedeelte daarvan
	Overige GHA	Tapijt	Tot 2 m³ gratis, daarboven € 10,- per ½ m³ of gedeelte daarvan
	Restafval (niet GHA)	Restafval	Aangeboden in zakken, dozen of ander verpakkingsmateriaal, minicontainers uitgezonderd, tarief gebaseerd op € 2,- per zak met een volumemaat tot maximaal 80 liter.
	Restafval (niet GHA)	Restafval	Los aangeboden op een aanhanger € 15,- per ½ m³ of gedeelte daarvan
2. Hoeveel euro levert dit de gemeente jaarlijks op (dus voor het afval dat door particulieren wordt aangeleverd)? 3. Wordt ook afval van bedrijven ingenomen? 4. Is het tarief hiervoor kostendekkend?	In de eerste 3 kwartalen van 2018 zijn er 72.711 bezoekers geweest, die in totaal € 195.285,- hebben betaald aan de poort van de Milieustraat. Voor geheel 2018 gaan we uit van 99.700 bezoekers en een totale bijdrage aan de poort van € 271.000,- Op grond van artikel 10 van het reglement Milieustraat en Groencompostering Oss worden bedrijfsafvalstoffen geweigerd. De acceptant aan de poort controleert hierop. Het tarief aan de poort is niet kostendekkend. De verwerkingskosten van de diverse afvalstromen (inclusief op-overslag) bedragen per jaar € 1.416.000,-, de opbrengsten aan de poort zijn € 271.000,- per jaar, het verschil is € 1.145.000,- per jaar. Op grond van de Gemeenschappelijke regeling 1999 wordt het totale exploitatietekort van de Milieustraat voor 85,5% betaald door de gemeente Oss en voor 14,5% door gemeente Landerd. Het aandeel Oss wordt bekostigd uit de afvalstoffenheffing.		
Het gaat over het feit dat in 2018 door de ODBN bij 25 bedrijven en instellingen inspecties zijn uitgevoerd in het kader van de Wet milieubeheer en adviezen zijn gegeven over energiebesparing. Het college heeft hiervoor 500 uur beschikbaar gesteld en als alles wordt uitgevoerd levert dit jaarlijks 0,7 windmolen aan energiebesparing op. Graag helderheid over de volgende zaken: 1. Onder welk programma valt deze actie, onder programma 5 of onder handhaving? 2. Hoeveel heeft deze actie gekost? 3. Gaat het college door met deze inspecties of niet? Hoeveel uur wordt daarvoor per jaar ingekocht bij de ODBN? Hoeveel inspecties worden daarvoor uitgevoerd?	De actie staat toegelicht in het programma 5. Zuinig op ons klimaat. Het valt onder de acties van de afdeling handhaving binnen programma 5. De (reguliere) budgetten voor ODBN worden hiervoor aangewend. Iets meer dan 40.000 euro. In 2019 gaan we opnieuw inspecties op energie uitvoeren. We ramen hiervoor in het werkprogramma van de ODBN zo'n 500 uur, hiervoor worden weer 25 inspecties uitgevoerd.		

4. Hoeveel is hiervoor begroot? Waar in de begroting kan ik dat vinden? 5. Mocht het college niet doorgaan, wat is dan hiervoor de reden?	Iets minder als 50.000 euro, wederom worden de (reguliere) budgetten voor de ODBN onder Handhaving hiervoor aangewend. Niet van toepassing.
Op 24 mei jl. is in de opiniecommissie verzocht om de diverse afvalstromen met de bijbehorende kosten en opbrengsten in kaart te brengen. Dit is ons inziens een van de stappen om te komen tot nieuw afvalbeleid. Afgelopen donderdag 25 oktober in de adviescommissie is deze vraag in beide termijnen herhaald in de begrotingscommissie ruimte.	Het in beeld brengen van de kosten en opbrengsten is inderdaad een van de stappen. Daarnaast moet worden bekeken waarop de komende jaren wordt gestuurd. Zo neemt de vergoeding voor PMD de komende jaren af, en vooral wanneer de kwaliteit ervan tekortschiet. De kwaliteit van de te verwerken stromen zal een steeds grotere invloed hebben op de toekomstige prijszetting, dit is in lijn met de principes van een circulaire economie. Deze inzichten worden meegenomen bij het opzetten van een nieuwe aanpak van afval.
Programma 6 Vitale economie	
Onderaan bladzijde 81 staat dat het feit dat in Oss de hele agrifood-keten aanwezig is ‘Oss uitermate geschikt maakt om vernieuwingen tot stand te laten komen binnen de landbouw’. Kunt u een aantal van dit vernieuwingen binnen de landbouw noemen die in Oss tot stand zijn gekomen? Wat voor vernieuwingen in de landbouw verwacht u dat Oss de komende jaren gaat opleveren?	Ons economisch agrifoodbeleid richt zich op de gehele voedselketen, waarvan de landbouw onderdeel is. Verduurzaming en vernieuwing van de landbouw is mede afhankelijk van hoe bedrijven binnen de andere schakels deze ketenschakels innoveren. We brengen landbouwbedrijven in contact met bedrijven uit de andere ketenschakels of met andere organisaties. Zo stimuleren we nieuwe verbindingen (sociale innovaties). Voorbeelden hiervan zijn: • Onderscheidende landbouwbedrijven zijn onderdeel van de Portfolio AgriFood Oss (februari 2018). • We nodigen landbouwbedrijven uit voor gemeentelijke netwerkbijeenkomsten, bijvoorbeeld de We are Food-bijeenkomsten. • We nodigen landbouwbedrijven om deel te nemen aan de minors van HAS Hogeschool (eiwittransitie en energietransitie). • Klasseboeren Oss werkt samen met o.a. Sport Expertise Centrum en Bibliotheek Oss. • ZLTO Oss – Den Bosch richt zich met hun campagne Boer aan tafel de consument over be-drijfsactiviteiten van de landbouw. • ZLTO en BMF werken samen in het Menu van Morgen: een samenwerkingsproject van ZLTO en BMF, gefaciliteerd door de gemeente Oss. Een vernieuwing die de komende jaren tot stand moet komen, is een kenniscluster met onderzoek- en praktijkruimten aan te trekken, gericht op transitieopgaven binnen de eiwitsector / veehouderij. Daarvoor voeren we lobby, wat er toe heeft geleid dat in de regio AgriFood Capital in de regiodeal Transitie in de landbouw een subsidie heeft aangevraagd voor een innovatiecentrum in Oss. Het gaat om een experimenteercentrum voor innovatieve systemen in de landbouw, die agrariërs een nieuw economisch perspectief bieden. Het innovatiecentrum zal ook ruimte bieden aan startende bedrijven, studenten en onderwijsinstellingen. De conceptontwikkeling van dit centrum wordt nu verder uitgewerkt.
Op bladzijde 82 staat dat het college o.a. gaat werken aan de volgende doelstelling: ‘gemeente, ondernemers en kennisinstellingen zijn alert op nieuwe economische opgaven’. Kunt u toelichten wat hiermee wordt bedoeld?	Ook de Osse bedrijven hebben van doen met ontwikkelingen en opgaven zoals ‘automatisering & robotisering’, ‘hergebruik van materialen & retourstromen’ en een ‘smart productieproces & big data’. Binnen het eigen bedrijf zullen ondernemers bepalen in welke mate dit relevant is en hoe zij hier invulling aan kunnen geven. Vroegtijdig signaleren, verkennen en vertalen van deze opgaven en ontwikkelingen naar het Osse bedrijfsleven en onderwijs dragen bij aan een vitale economie (ook de gemeente heeft er belang bij dat ondernemers slim inspelen op dit soort ontwikkelingen). Bedrijven hoeven niet op alle ontwikkelingen te reageren en er volledige kennis van te hebben; ze moeten wel kunnen inschatten wanneer en hoe het relevant kan worden voor hun eigen bedrijf. Daarom worden er ‘verkenningen’ gedaan naar een mogelijke vertaling van ontwikkelingen naar Osse bedrijven. Bijvoorbeeld in de HAS Minor via een verkenning hoe de eiwit- en de energietransitie in Oss invulling kunnen krijgen of via de ondersteuning door Kracht van New Business aan bedrijven om een PSO-certificaat (Prestatieladder Socialer Ondernemen) te verkrijgen. Daarnaast zien we dat bij grotere bedrijven vaak medewerkers of zelfs hele afdelingen bezig zijn met toekomstige ontwikkelingen / innovatie. Met name bij het kleinere MKB is die capaciteit er niet. Juist deze ondernemers proberen we te helpen door hen kennis aan te reiken, bijvoorbeeld via netwerk- of kennisbijeenkomsten.
Op bladzijde 82 staat dat het college in 2019 uitbreiding van de containeroverslag mogelijk maakt via een overeenkomst met OOC-Terminals. Daarover is dit voorjaar toch al een besluit genomen? Of is dit vertraagd? Graag een toelichting op de stand van zaken.	Dit voorjaar besloot de gemeenteraad dat zij uitbreiding van de containeroverslag mogelijk maakt. Op dit moment werkt het college de overeenkomsten uit voor de koop en het verpachten van de grond samen met een subsidie-overeenkomst voor inzet van de co-financiering van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. We verwachten dat dit traject in 2019 gereed is.
Op bladzijde 84 staat dat het college het plaatsen van zonnepanelen op bedrijfspanden en agrarische daken gaat stimuleren. Hoe gaat u dat doen?	ZLTO heeft gemeente Oss benaderd voor coördinatie van een gezamenlijke aanvraag van Osse agrariërs en andere bedrijven voor zonnepanelen. Het blijkt namelijk dat als een gezamenlijke aanvraag voor grootverbruikers wordt gedaan voor rijkssubsidie (SDE+), de individuele kosten voor bijvoorbeeld aanleg van nieuwe aansluitingen voor elektra door Enexis en sanering van asbestdaken kan worden beperkt.
U schrijft dat er op Heesch-West ook ruimte komt voor circulaire economie. Waaraan moeten we dan denken? Afvalwerkende bedrijven? Puinrecycling? Op Heesch-West zouden toch geen categorie 5 bedrijven	De markt voor circulaire economie is sterk in ontwikkeling. Het gebruik van circulaire materialen neemt in bepaalde sectoren steeds meer toe. Voor goederenstromen gaat het vooral over het verzamelen van plastics, karton en papier etc. Heesch West zou interessant kunnen zijn als pilotlocatie voor stromen in consumentenproducten (o.a. textiel, schoenen etc.). Op het gebied van innovatie liggen er bovendien kansen voor de ontwikkeling van een energieconcept voor het gehele gebied (de totale planomvang). De belangrijkste doelgroep als het gaat om innovatieve concepten betreft bedrijven die activiteiten ontplooiën in de bouwlogistiek. In de wereld van verhuurders van machines voor de bouw zijn er een aantal snelle groeiers waar te nemen. De centrale ligging van Heesch West is interessant als opslaglocatie voor deze bedrijven. Daarnaast is de locatie geschikt als gedeelde opslaglocatie/werf voor kleine bouwbedrijven uit de regio of als eindassemblage locatie voor prefab woningen. Op Heesch West is ook ruimte voor innovatieve concepten binnen andere sectoren, bijvoorbeeld de logistiek en industrie.

komen?	Heesch West is in principe niet voor categorie 5-bedrijven. Vestiging van dergelijke bedrijven is alleen mogelijk als het bestuur van de GR unaniem akkoord is over de vestiging, waarbij de activiteiten van het bedrijf bepalend zijn voor toestemming. De activiteiten moeten bijdragen aan het concept van Heesch West, zoals hierboven beschreven.
Heeft de gemeente de mogelijkheid om bij de uitgifte van bedrijventerreinen de voorwaarde te stellen dat het dak zodanig moet worden geconstrueerd dat er zonnepanelen op kunnen worden gelegd?	Nee; deze voorwaarde gaat verder dan de vereisten die worden gesteld in het Bouwbesluit en / of de betreffende bestemmingsplannen. Alleen in een overeenkomst waarbij de kopende partij vrijwillig instemt met deze extra voorwaarde, kan dit worden vastgelegd. We zien wel dat de nieuwe vestigers over het algemeen zelf al aandacht besteden aan duurzaamheid. Zo bouwt OrangeWorks volgens BREEAM principe ‘excellent’ inclusief groot zonnedak.
Zijn er in het kader van de bouwvergunning mogelijkheden om te eisen dat dat het dak zodanig moet worden geconstrueerd dat er zonnepanelen op kunnen worden gelegd? Graag ook een nadere toelichting.	Nee; in de ‘Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen’ (voorheen bouwvergunning) kunnen er geen eisen worden opgenomen over de wijze waarop daken geconstrueerd moeten worden, zodanig dat er ook zonnepanelen op kunnen worden gelegd. In de omgevingsvergunning wordt alleen getoetst of er aan het minimale veiligheidsniveau wordt voldaan.
Waarom heeft Gemeente Oss zich niet kandidaat gesteld voor Fietsstad 2018?	Dit jaar konden gemeenten zich niet kandidaatstellen voor deze verkiezing. Er is ditmaal een top 100 samengesteld op basis van enquêtes onder fietsers en objectieve data, zoals de hoeveelheid fietspaden naast 50-kilometerwegen. De gemeente Oss behaalde een 36ste positie. Zie https://www.fietsersbond.nl/fietsstadverkiezing-2018/hoe-scoort-gemeente/
In juni 2018 is naar de raad gecommuniceerd dat het aandeel fietsverplaatsingen in de verplaatsingen in Oss tussen 2010 en 2015 gemiddeld 27% was. In de begroting is opgenomen dat het aandeel fietsverplaatsingen in 2013 37% betreft. Kunt u dit verschil toelichten?	Als naar het totaal aantal verplaatsingen in Oss wordt gekeken, dan betreft het aandeel voor de fiets inderdaad 27% in de periode 2010 – 2015. De indicator, die is opgenomen in de begrotingstekst, betreft het aandeel fietsverplaatsingen binnen het aantal verplaatsingen van 7,5km of minder. Binnen deze verplaatsingen over kortere afstand, waar de fiets een redelijk alternatief kan zijn voor de auto, geldt dat in 2013 37% per fiets werd afgelegd.
Waarom gaat het college niet werken aan een integrale herziening van het fietsbeleid?	Fietsgebruik wordt net als in vorige periodes gestimuleerd met verbeteringen in infrastructuur en fietsparkeervoorzieningen. In het kader van de beantwoording van de motie ‘Stimuleren Fietsgebruik’ (behandeling 29-11-2018) geven wij een overzicht van ons huidige fietsbeleid en de uitvoering daarvan in relatie tot onze ambitie.
Wat doet gemeente Oss om duurzame bevoorrading van de binnenstad te stimuleren?	Op verschillende momenten in het verleden (laatste overleggen geweest in januari 2018) verkende de gemeente met logistieke ondernemers en hun klanten in de binnenstad hoe de bevoorrading van onze binnenstad kan worden verduurzaamd. De Hoge School Arnhem Nijmegen is daarbij betrokken. Uit onderzoek komt naar voren dat betrokkenheid en initiatief vanuit het lokale bedrijfsleven nodig is voor het succesvol verduurzamen van stadsdistributie. Uit interviews en enquêtering blijkt dat de verladers/logistieke sector in Oss en de centrumondernemers geen meerwaarde zien in de vorm van tijdwinst of kostenbesparing, terwijl van hen wel investeringen worden gevraagd. Hierdoor blijven initiatieven uit. De overheid kan initiatieven stimuleren door regelgeving of een financiële impuls. Tot op heden zijn geen situaties in Oss gevonden, waarin nieuwe regelgeving of een kleine financiële bijdrage vanuit de overheid een doelmatige stimulans kan zijn. De verwachting van alle betrokken partijen is dat zij over +/- 7 jaar automatisch een stapje nemen in het verbeteren van hun bedrijfsvoering met behulp van technologische ontwikkelingen, waardoor overlast minder wordt. Tot slot is de gemeente Oss alert op kansen om bij het inzamelen van afval uit het centrum het aantal wagenbewegingen te verlagen.
Programma 7 Mobiliteit	
Worden er alleen laadpalen op aanvraag geplaatst?	Ja
Betekent dit dat de gemeente hierin geen initiatief neemt? Waarom niet?	Ja. Als een laadpaal wordt geplaatst zonder dat daar behoefte aan is, is er een risico dat deze niet wordt gebruikt. De Gemeente Oss stuurt wel persberichten uit om bewoners bewust te maken van het feit dat zij op aanvraag gratis laadpalen aanbiedt voor plaatsing in de openbare ruimte.
Hoe zit het met snel-laadpalen en waterstoftankstations?	De gemeente Oss neemt geen initiatief in het plaatsen van snellaadpalen en waterstoftankstations.
Zijn er manieren waarop de gemeente elektrisch rijden zou kunnen stimuleren?	Er zijn allerlei manieren via subsidies en regelingen, waarop een gemeente elektrisch rijden zou kunnen stimuleren. Gemeente Amsterdam kiest er bijvoorbeeld voor om subsidie te geven voor de aanschaf van elektrische voertuigen die veel kilometers in de stad maken. Provincies Brabant en Limburg met de daarbij aangesloten 62 gemeenten, waaronder Oss, kiezen ervoor om op aanvraag gratis laadpalen aan te bieden voor plaatsing in de openbare ruimte.
Waarom geen verbonden partijen bij	

programma mobiliteit? Waar zijn partijen als Osse afdeling van de fietsersbond, ANWB, ProRail, ns etc. dan?	We noemen in het onderdeel verbonden partijen bij de programma-informatie alleen gemeenschappelijke regelingen. Dit is verplicht volgens onze verslagleggingsvoorschriften (BBV). We hebben ervoor gekozen om alleen deze gemeenschappelijke regelingen te noemen en niet alle andere partijen waarmee we samenwerken. Een aantal van deze partijen (en op welke manier we samenwerken) staat overigens wel genoemd bij de activiteiten.
Er wordt onderzoek gedaan naar een noordelijke randweg voor ontsluiting woonwijken Oss-noord. Heeft dit onderzoek geen verband met de verkeerssituatie op Singel 1940-1945?	Uit eerder onderzoek is gebleken dat er een verband bestaat tussen het gebruik van een noordelijke randweg en het gebruik van de Singel 1940-1945. Deze begrotingsperiode gaat de aandacht ook uit naar de rol van een noordelijke randweg in de ontsluiting van mogelijke nieuwe woningbouw in het noorden van Oss.
De kosten van de tijdelijke fietsenstalling aan de spoorlaan bedragen 143.500. Kan er specificatie van deze kosten worden gegeven?	Specificatie kosten tijdelijke fietsenstalling Spoorlaan - Huur pand: € 18.900,- per jaar - Inzet IBN: € 100.000,- per jaar - Onderhoud: € 3.000,- per jaar - Gas/water/licht: € 2.000,- per jaar - Diverse leveringen: € 1.500,- per jaar (o.a. tickets) - TOTAAL: € 125.400,- per jaar Daarnaast is er een post onvoorzien. Het totaalbedrag voor 2019 komt daarmee op € 143.500,-.
Wat wordt bedoeld met het faciliteren van de oprichting van een verkeerscentrum Brabant in Oss?	Als gemeente staan wij positief tegenover het initiatief van de heer Smits om een Verkeer Centrum Brabant in Oss te ontwikkelen. Wij faciliteren deze ontwikkeling door mee te denken, contacten te leggen in ons netwerk en we bezien of we in financiële zin kunnen bijdragen aan de ontwikkeling.
Bij indicatoren staat dat er 8 wegen zijn waar naar verwachting meer dan 95% van de capaciteit wordt gebruikt tot 2030. Welke wegen zijn dat?	Het betreft de resultaten van een eerste globale netwerkanalyse naar de wegen waar richting 2030 de doorstroming mogelijk verslechtert. De mate van verslechtering en maatregelen die hiertegen kunnen worden genomen, zijn nog niet bekend. De wegen waar richting 2030 de doorstroming lijkt te gaan afnemen, zijn: - Heihoeksingel - Cereslaan - Singel 1940-1945 - Ruwaardsingel - Dr. Saal van Zwanenbergsingel ter hoogte van Wethouder van Eschstraat - N329 Knooppunt Paalgraven - N329 ter hoogte van de Kantsingel - N329 ter hoogte van de Singel 1940-1945
Op pagina 93 staat dat er 8 wegen zijn waarbij 95% van de capaciteit wordt gebruikt tot 2030. Om welke 8 wegen gaat het hier?	Het betreft de resultaten van een eerste globale netwerkanalyse naar de wegen waar richting 2030 de doorstroming mogelijk verslechtert. De mate van verslechtering en maatregelen die hiertegen kunnen worden genomen, zijn nog niet bekend. De wegen waar richting 2030 de doorstroming lijkt te gaan afnemen, zijn: - Heihoeksingel - Cereslaan - Singel 1940-1945 - Ruwaardsingel - Dr. Saal van Zwanenbergsingel ter hoogte van Wethouder van Eschstraat - N329 Knooppunt Paalgraven - N329 ter hoogte van de Kantsingel - N329 ter hoogte van de Singel 1940-1945
Op pagina 90 staat: ‘We bereiden in 2019 de besluitvorming voor over een noordelijke randweg als ontsluiting voor woonwijken in het noorden van Oss.’ a. Is het onderzoek naar deze ontsluitingsmogelijkheid al afgerond, of is dat een onderdeel van de	In de voorbereiding van de besluitvorming over een noordelijke randweg wordt bekeken wat een randweg kan betekenen voor de ontsluiting van woonwijken in het noorden van Oss.

voorbereiding van de besluitvorming? b. Waarom staat de optie voor een noord-oostelijke ontsluiting zoals beschreven in de motie 'Onderzoek ontsluiting Oijense Zij' aangenomen op 31-05-2018 niet beschreven in de begroting?	Onderzoek naar deze optie maakt onderdeel uit van de voorbereiding van de besluitvorming over een noordelijke randweg.
In de vorige programmabegroting bleek niet duidelijk wat de gemeente ging doen om het fietsgebruik te stimuleren. De motie stimuleren fietsgebruik gaf toen de opdracht om daar wel duidelijkheid over te geven. In de huidige programmabegroting is die opdracht nog steeds niet verwerkt. Hoe wordt de motie nu uitgevoerd?	<i>In de huidige programmabegroting staat het volgende:</i> <i>- In het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) hebben we de volgende maatregelen opgenomen voor de periode tot 2020, waarmee we wegen veiliger maken en het gebruik van de fiets stimuleren door het comfort voor de fietser te verhogen:</i> <i>o Reconstructie van de Havenstraat met verbeterde fietsvoorziening</i> <i>o Reconstructie Osseweg Berghem met verbetering fietsvoorziening</i> <i>o Afronding van de laatste fase fietsroute Oost-west</i> <i>o In combinatie met centrumontwikkeling verbeteren we enkele wegen in het centrum. We starten op de Molenstraat, Raadhuislaan (ten oosten van gemeentehuis), Oostwal, Bram van den Berghstraat.</i> <i>- We nemen onderstaande maatregelen om het fietsgebruik te stimuleren:</i> <i>o We houden de tijdelijke extra fietsenstalling bij het station tenminste nog een jaar open en overleggen met ProRail en de NS over uitbreiding van de NS-fietsenstallingen</i> <i>o We bereiden samen met de provincie Noord-Brabant de realisatie voor van een nieuw fietspad aan de Kennedybaan. We streven naar realisatie vóór 2020.</i> <i>o We vergroten de capaciteit van bewaakte fietsenstallingen in het centrum met een tijdelijke fietsenstalling in het hoekpand Carmelietenstraat - De Wal. En we monitoren de (veranderende) behoefte aan fietsenstallingen in het centrum.</i> <i>o De ontwikkelaar van Sibeliuspark en Talentencampus realiseert volgens afspraak 2 fietstunnels onder de Dr. Saal van Zwanenbergsingel ter hoogte van Talentencampus en Park Zwanenberg</i> De afdoeningsdatum voor de motie is 29 nov. Vóór die datum komt er een raadsinformatiebrief met daarin uiteengezet wat de gemeente doet aan het stimuleren van fietsgebruik.
Programma 8 Aantrekkelijk wonen in Oss	
Op wat voor manier zijn de mogelijkheden voor inbreiden en hergebruik in kaart gebracht mbt wonen?	We hebben ambtelijk de locaties in beeld gebracht die de potentie kunnen hebben voor inbreiding of herontwikkeling. Dat hebben we gedaan op basis van eigen inzichten en kennis. Die lijst met locaties willen we gaan uitbreiden met een basale waardering van kwaliteiten en potenties per locatie. Op basis daarvan kunnen we een prioritering maken. Die kan twee kanten op werken: • daar waar private partijen een locatie aandragen om te herontwikkelen kun je snel beoordelen of die locatie geschikt is en in hoeverre de locatie voorrang krijgt in de behandeling, • daar waar geen private partijen zo'n locatie aandragen terwijl de locatie bij ons wel een grote potentie heeft gekregen, kunnen we overwegen als gemeente zelf initiatiefnemer te zijn. Een voorbeeld: de locatie voormalige laboratoriumschool aan de Corellistraat. Dat is een interessante locatie voor herontwikkeling. Waar al initiatief genomen is door een private partij om de mogelijkheden tot herontwikkeling te onderzoeken.
Er staat: ' De agrarische sector is voor Oss een belangrijke economische pijler.' Hoe groot is het aandeel van de agrarische sector voor de Osse economie?	Er zijn 419 bedrijven in de gemeente Oss in de primaire agrarische sector. Dit is 6,5% van de totale Osse economie. Dit zijn samen 908 banen. Op een totaal van 40.310 banen in Oss. (Gegevens 2018 OssStat) Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dit slechts de primaire sector betreft. De complete agrifoodketen is vele malen groter en levert een aanzienlijk grotere bijdrage op voor de Osse economie. Hier zijn geen recente cijfers van beschikbaar.
Opnieuw tekorten bij ODBN terwijl ODBN nog steeds niet alle kwaliteit levert zoals gemeenten die vragen. Betekent dat als daadwerkelijk geleverd wordt wat we als gemeenten vragen er nog grotere verliezen komen?	De programmabegroting 2019 houdt rekening met een toename in de werkzaamheden door een stijgende productie (266.000 uur tegenover 220.000 in 2017) en een sluitende begroting met een kleine winst. Er zijn voorwaarden die moeten worden ingevuld om dit te realiseren zoals het aantrekken van nieuwe medewerkers en een flexibele schil om pieken op te vangen.
Het uurtarief ODBN stijgt in 2018 met 12.4 % en in 2019 met 6%. Waar is deze stijging op gebaseerd?	In het verleden heeft ODBN rekening gehouden met te weinig overhead en een verkeerde prognose van het aantal declarabele uren door niet goed werkende IT. Daardoor rekenden ze te weinig overhead toe aan het tarief en was deze te laag om de kosten te dekken. Ze kwamen er te laat achter dat de dekking niet voldeed met als gevolg onverwachte verliezen. Samen met een extern bureau, BMC (Yacht Group), is onderzocht welke hoeveelheid declarabele uren realistisch zijn. Ook het tarief is onder de loop genomen. Het nieuwe berekende tarief dekt alle directe en indirecte lasten. De stijging is dus een gevolg van een herberekening van het noodzakelijk tarief om alle kosten te dekken bij een gegeven productie in dat jaar. Daarbovenop is een kleine zekerheidsmarge gedaan om tegenvallers op te kunnen vangen.
Programmapunt 8.3.4 Indicatoren: Hoe komt het dat onze gemiddelde leegstand woningen 3,2% is, wat 1% boven de frictieleegstand is? Is er een overzicht van locaties waar	Het cijfer van 3,2% komt uit 2016. Inmiddels hebben we een actueel cijfer uit 2018. Dat is 2,9%. Vanaf 2013 (3,4%) is er een iets dalende tendens. Wijken en kernen die onder de frictieleegstand zitten zijn Krinkelhoek (1,6%), Ussen (1,6%), Macharen (1%) en Overlangel (1,4%). Buitengebied Zuid (5,5%), Megen (6,6%) en Oijen (11,5%) zitten juist ver boven de gemiddelde leegstand. In het geval van Megen en Oijen worden de cijfers vertekend doordat de plekken in de voormalige verzorgingstehuizen als leegstand worden meegerekend. Hieronder de cijfers per wijk en kern.

deze leegstand het meest aanwezig is?	<table><tr><td>Centrum</td><td>4,80%</td></tr><tr><td>Schadewijk</td><td>2,70%</td></tr><tr><td>Oss-Zuid</td><td>3,10%</td></tr><tr><td>Krinkelhoek</td><td>1,60%</td></tr><tr><td>Industrieterreinen-Noord</td><td>3,40%</td></tr><tr><td>Ruwaard</td><td>2,90%</td></tr><tr><td>Ussen</td><td>1,60%</td></tr><tr><td>Buitengebied-Noord</td><td>2,80%</td></tr><tr><td>Buitengebied-Zuid</td><td>5,50%</td></tr><tr><td>Berghem</td><td>2,20%</td></tr><tr><td>Haren</td><td>3,30%</td></tr><tr><td>Macharen</td><td>1,00%</td></tr><tr><td>Megen</td><td>6,60%</td></tr><tr><td>Ravenstein</td><td>3,60%</td></tr><tr><td>Herpen</td><td>2,30%</td></tr><tr><td>Overlangel</td><td>1,40%</td></tr><tr><td>Deursen-Dennenburg</td><td>2,40%</td></tr><tr><td>Lith</td><td>3,50%</td></tr><tr><td>Lithoijen</td><td>4,20%</td></tr><tr><td>Oijen</td><td>11,50%</td></tr><tr><td>Maren-Kessel</td><td>4,20%</td></tr><tr><td>Geffen</td><td>3,10%</td></tr></table>	Centrum	4,80%	Schadewijk	2,70%	Oss-Zuid	3,10%	Krinkelhoek	1,60%	Industrieterreinen-Noord	3,40%	Ruwaard	2,90%	Ussen	1,60%	Buitengebied-Noord	2,80%	Buitengebied-Zuid	5,50%	Berghem	2,20%	Haren	3,30%	Macharen	1,00%	Megen	6,60%	Ravenstein	3,60%	Herpen	2,30%	Overlangel	1,40%	Deursen-Dennenburg	2,40%	Lith	3,50%	Lithoijen	4,20%	Oijen	11,50%	Maren-Kessel	4,20%	Geffen	3,10%
Centrum	4,80%																																												
Schadewijk	2,70%																																												
Oss-Zuid	3,10%																																												
Krinkelhoek	1,60%																																												
Industrieterreinen-Noord	3,40%																																												
Ruwaard	2,90%																																												
Ussen	1,60%																																												
Buitengebied-Noord	2,80%																																												
Buitengebied-Zuid	5,50%																																												
Berghem	2,20%																																												
Haren	3,30%																																												
Macharen	1,00%																																												
Megen	6,60%																																												
Ravenstein	3,60%																																												
Herpen	2,30%																																												
Overlangel	1,40%																																												
Deursen-Dennenburg	2,40%																																												
Lith	3,50%																																												
Lithoijen	4,20%																																												
Oijen	11,50%																																												
Maren-Kessel	4,20%																																												
Geffen	3,10%																																												
Programmapunt 8.2.2 Buitengebied: Erfgoed: Er staat "het is niet haalbaar om die weg op te gaan". Waarom is dit niet haalbaar? Ook staat er "we brengen de basis op orde. Ook uit extern onderzoek blijkt dat dit nodig is" op welke manier brengen wij de basis op orde? Door enkel ondersteuning te bieden in raad en daad? En: stellen provincie en Rijk genoeg middelen beschikbaar om deze basis op orde te krijgen?	Er zijn diverse verzoeken voor financiering van projecten. Op zich allemaal mooie verzoeken die bijdragen aan behoud en verbetering van ons erfgoed. Denk aan de Lithse paden, het beleidsplan vestingwerken Ravenstein, ijzertijdboerderij bij NME Elzenhoek. Echter financieel belopen deze verzoeken een vele malen groter bedrag dan er beschikbaar gesteld kan worden. En daarmee "niet haalbaar" om als gemeente als financier van deze projecten op te gaan treden. Dat wil niet zeggen dat we niets doen. We willen ons meer gaan inzetten om samen met de initiatiefnemers andere externe financiering te verkrijgen. Mede hiervoor willen we de voorgestelde formatie-uitbreiding voor transitie buitengebied inzetten. De RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, onderdeel van het Ministerie van OC&W) heeft een benchmark verricht naar gemeentelijke taken. Voor Oss blijkt daaruit dat we op onderdelen zoals registratie en beleid minder ambtelijke capaciteit beschikbaar hebben dan de maatstaf. Met "de basis op orde" bedoelen we met name de registratie van monumenten (met name het actualiseren van de monumentenregistratie vanuit Maasdonk) en het formuleren van basis beleidsregels voor erfgoed op orde te krijgen. Samenwerking met Rijk en provincie is een aandachtspunt. We zijn er blij mee dat het Rijk Oss als pilot voor een visie religieus erfgoed heeft benoemd. Tegelijk is het bemensen daarvan voor ons een aandachtspunt. Daarover zijn we met zowel RCE als provincie in gesprek. We verwachten dat dat voldoende steun gaat opleveren om ermee aan de slag te kunnen, vooral ook samen met onze eigen osse werkgroep religieus erfgoed. Voor het de basis op orde krijgen zijn er geen middelen beschikbaar vanuit Rijk en/of provincie. Onze gedachte is door bij hen wel ondersteuning te krijgen op pilots zoals bovengenoemde we onze eigen mensen zoveel mogelijk vrijhouden voor het werken aan de basis op orde. De samenwerking met de osse werkgroepen op erfgoed (religieus, industrieel, archeologie en Zuiderwaterlinie) is een ander belangrijk instrument om scherp te blijven op kansen.																																												
Programmapunt 8.2.2 Buitengebied: Maashorst: "De Maashorst verkeert in roerige periode zowel bestuurlijk als maatschappelijk" wat zijn de oorzaken voor de maatschappelijk roerige periode? Is dit op te lossen door nieuwe governance? Zijn er andere maatregelen ondernomen/gaan ondernomen worden om deze maatschappelijk roerige periode achter ons te laten?	Met bestuurlijk roerige periode bedoelen we hetgeen in de tekst van de begroting staat: dat er is afgesproken de governance aan te passen. Met maatschappelijk roerig bedoelen we alle discussies in de samenleving, tussen groeperingen in de Maashorst zelf en in de pers. Discussies die op zich goed zijn en getuigen van enthousiasme en inzet voor de Maashorst. Die wel vragen om nadere kanalisering en besluitvorming. Wij zien de nieuwe governance als belangrijke stap hierin. Op basis van de nieuwe governance kan verder gewerkt gaan worden aan het maatschappelijke draagvlak. Overigens wordt daar door de diverse organisaties continu aan gewerkt.																																												
Zijn de komende kosten van digitalisering in het kader van de	de projectkosten zijn t/m 2019 gedekt. Binnen dit project wordt geïnventariseerd en voorbereid wat er nodig is om in 2021 de ict op orde te hebben, aan de verplichtingen te voldoen en aan te sluiten op de landelijke voorziening. De kosten van het op orde maken van de ict zelf zijn nog niet meegenomen in de begroting. Deze kosten zijn ook nog niet bekend, zij zijn voor een groot deel afhankelijk van de landelijke																																												

omgevingswet gedekt?	ontwikkelingen. Dit komt dus volgend jaar in de begroting terug.												
Programma 9 Veilige omgeving													
Wat wordt verstaan onder de term “vroegtijdige overlast” als het gaat om een veilige woon- en leefomgeving?	Onder de term vroegtijdige overlast wordt verstaan; overlast in een vroegtijdig stadium oppakken, dus bij de eerste signalen van overlast schakelen met partners om te zorgen dat de overlast beperkt blijft.												
Programma 10 Besturen in verandering van tijden													
De gemeentelijke organisatie moet versterkt en verstevigd omdat het coalitieakkoord zo ambitieus is. In hoeverre is het huidige coalitieakkoord ambitieuzer dan het vorige?	Het vorige coalitieakkoord was voor de periode 2015–2018. Ook een ambitieus akkoord maar wel in een tijdsfase waarin de ambtelijke organisatie volop bezig was om de bezuinigingsdoelstelling te realiseren. We hebben in de afgelopen jaren ook ervaren dat de benodigde personele capaciteit onvoldoende was. In het huidige coalitieakkoord is investering in personele capaciteit nodig om de ambities en plannen te realiseren.												
Welk deel van de budgetten geraamd voor plateau 1 van BLOU (gelijkstelling ICT-systemen verschillende gemeenten) is nog niet uitgegeven, en hoe wordt dit weggezet in de begroting?	Voor BLOU was eerder een post opgenomen voor 2018 EUR 90.000 (2019: EUR 115.000) voor een kwartiermaker en voor aanleg en beheer van communicatielijnen. Doordat het project BLOU geen doorgang vindt zijn nieuwe inschattingen gemaakt voor het scenario waarin Oss zelfstandig verder gaat. Bovengenoemde post is gebruikt als dekking voor de nieuwe plannen. Er was nog geen geld uitgegeven van dit budget.												
Programma 11 Financieel solide													
Ik zie graag een overzicht van de verhogingen van de OZB in de programmabegrotingen van de vorige raadsperiode.	OZB verhogingen in de vorige raadsperiode Onderstaand zijn de OZB verhogingen per jaar aangegeven van de periode 2016 tot en met nu: <table><tr><th>Jaar</th><th>Percentage</th></tr><tr><td>2016</td><td>1,5% inflatie</td></tr><tr><td>2017</td><td>1,5% inflatie +9% voor alleen woningen (eigenaren). Inclusief daling van afvalstoffenheffing met hetzelfde bedrag.</td></tr><tr><td>2018</td><td>2% inflatie</td></tr><tr><td>2019</td><td>2,25% inflatie + 5% extra verhoging</td></tr><tr><td>2020</td><td>0% (ook geen inflatiecorrectie)</td></tr></table>	Jaar	Percentage	2016	1,5% inflatie	2017	1,5% inflatie +9% voor alleen woningen (eigenaren). Inclusief daling van afvalstoffenheffing met hetzelfde bedrag.	2018	2% inflatie	2019	2,25% inflatie + 5% extra verhoging	2020	0% (ook geen inflatiecorrectie)
Jaar	Percentage												
2016	1,5% inflatie												
2017	1,5% inflatie +9% voor alleen woningen (eigenaren). Inclusief daling van afvalstoffenheffing met hetzelfde bedrag.												
2018	2% inflatie												
2019	2,25% inflatie + 5% extra verhoging												
2020	0% (ook geen inflatiecorrectie)												
Wat is het effect van OZB-verhoging op huurprijzen?	We kunnen dit niet exact aangeven. In principe kunnen woningcorporaties de verhoging van de OZB niet één op één doorrekenen aan de huurders. Huurprijzen zijn wel gekoppeld aan de WOZ waarde via een puntensysteem, maar er ligt geen relatie met de hoogte van de OZB.												
Programmapunt 11.3.5 "waar staat je gemeente": hoe komt het dat de gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens hoger dan de referentiemeting zijn en de meerpersonenhuishoudens lager? Waar zit het verschil in? Is er een oorzaak voor het verschil dat de ene boven en het andere onder het referentiekader liggen?	Het verschil wordt veroorzaakt doordat we in Oss geen differentiatie kennen bij afval en riolering naar een- of meerpersoonshuishoudens. Voor OZB geldt de WOZ waarde en daar wordt wettelijk sowieso geen onderscheid gemaakt in een- en meerpersoonshuishouden. In veel gemeenten is het rioolrecht een vastrecht of een bedrag op basis van waterverbruik. Hierbij zie je dan overigens wel vaak beperkte verschillen tussen één- en meerpersoonshuishoudens omdat in de laagste categorie voor waterverbruik in principe alle woningen in vallen (onafhankelijk van grootte huishouden). De meeste verschillen met andere gemeenten treedt op binnen de afvalstoffenheffing. Hier zie je bij gemeenten die een vorm van diftar gebruiken dat er grotere verschillen ontstaan tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Binnen onze gemeente kun je wel kiezen in grootte van de container. Het onderzoeksinstituut COELO, die landelijk deze cijfers verzamelt en hierover rapporteert, maakt daarbij voor onze gemeente overigens geen onderscheid. Ze gaan voor één- en meerpersoonshuishoudens standaard uit van een container van 240 liter restafval en 140 liter GFT afval. Wanneer éénpersoonshuishoudens kiezen voor een kleinere container is het verschil groter dan blijkt uit de cijfers. Dus het verschil zit met name van de afvalstoffenheffing.												
Programmapunt 11.2.1 "wat gaan we hier voor doen": Er staat: We	In de werkgroep zitten ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten en het waterschap. Zij denken mee met het voorstel van de BSOB. Dit voorstel gaat vervolgens naar het dagelijks bestuur van de BSOB. Het is de verwachting dat dit jaar het Algemeen Bestuur instemt met de gewijzigde kostenverdeelmethodiek.												

monitoren jaarlijks de uitvoering van belastingen bij BSOB. In een werkgroep wordt een nieuwe methode voor de kostenverdeelsleutel uitgewerkt. De verwachting is dat voor begrotingsjaar 2019 de nieuwe methodiek wordt toegepast. Wie zit er in deze werkgroep? Wie kán er in deze werkgroep? Hoe wordt deze werkgroep gevormd?	
Wat is de betekenis en de achterliggende methodiek van de streefwaarden en referentiekaders gebruikt bij de indicatoren in verschillende programma's?	Bij de indicatoren (onderdeel 3.4) gebruiken we deze waarden om aan te geven waar we naar toe streven, dit zijn onze lange termijn doelen. We houden er rekening mee dat we als gemeenten niet direct invloed hebben op de indicatoren. Vaak doen we dit samen met andere partijen en hebben we te maken met externe factoren, daarom zijn het voor ons ‘streef’waarden en geen harde resultaatverplichtingen. De indicatoren van ‘waar staat je gemeente’ (onderdeel 3.5) zijn verplichte indicatoren. Iedere gemeente moet deze waarden opnemen in hun begroting. Het doel van deze indicatoren is volgens de BBV: ‘Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken’. Deze verplichte indicatoren zijn niet altijd direct te beïnvloeden en we sturen er niet direct op. Daarom hebben we hier geen streefwaarde opgenomen. We nemen wel een referentiewaarde op. We hebben gekozen voor de referentie gemeenten met 50.000 – 100.000 inwoners omdat deze volgens ons de beste vergelijking geeft. Op de website https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/ kunt overigens ook makkelijk Oss vergelijken met andere niveaus.
In programma 11 wordt gesproken over een accountsverklaring in de WMO. Er wordt gesteld dat landelijke ontwikkelingen worden gevolgd, wat zijn deze ontwikkeling?	Er zijn geen actuele ontwikkelingen die ervoor zorgen dat we op een andere manier om kunnen/ mogen gaan met de verantwoording in de vorm van een accountantsverklaring. We handhaven op dit moment dan ook huidige werkproces, wat in principe goed verloopt.
Er wordt gesproken over een voordeel doorbelasting personele kosten. Dit voordeel wordt vooral door loon en prijsstijgingen veroorzaakt. Wat zijn de andere doorbelastingsvoordelen? Er wordt gesteld dat de ozb voor 2020 niet wordt verhoogd ook niet met de prijsinflatie. Welke argumenten liggen hieraan ten grondslag?	Interne uren van medewerkers die werken aan producten worden doorbelast aan deze producten. Wanneer er meer uren besteed worden aan het grondbedrijf en/of afval (als voorbeeld) dan worden deze kosten terugverdiend door opbrengsten. Bij grondbedrijf via de grondexploitaties en bij afval via de afvalstoffenheffing. Financieel technisch gezien levert het een voordeel op als er meer uren besteed worden aan dit soort producten. Dit effect was bij deze begroting echter beperkt. Dit is een bestuurlijke afweging.
OZB en waardestijging wonen	In het raadsvoorstel van het Belastingvoorstel 2019 (ACSB 29-11 en raad 13-12) staat toegelicht hoe we hier mee omgaan. <i>Tariefvoorstel</i> Het is ons vaste beleid de waardeschommelingen ongedaan te maken door een verlaging dan wel een verhoging van de tarieven. Dit jaar is als gevolg van marktontwikkeling de waarde van de categorie ‘woningen’ als ook de waarde van de categorie ‘niet-woningen’ toegenomen.
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	
Bij het risico Heesch West staat dat er een risicoreserve van 2 miljoen is gevormd. In de paragraaf grondbeleid wordt daarover gezegd dat deze is gevormd om mogelijke extra risico's op te kunnen vangen. Kan worden aangeven wat die extra risico's zijn? Van de 10 risico's die beschreven zijn worden er 7 met een pm bedrag genoemd. Waarom zijn er zoveel pm risico's geraamd?	In het risicomodel zijn de volgende risico's onderscheiden en voorzien van een kanspercentage en een risicobedrag: • Start uitgifte 2 jaar later; • Uitgifte van gronden meer verdeeld; • Lagere uitgifteprijs dan opgenomen in grondexploitatie; • Hoger rentepercentage (+1%). - Tekort jeugdzorg: het risicobedrag is € 1 miljoen. We kunnen echter niet objectief een kansinschatting maken. Vandaar dat hert bedrag maal kans op PM uitkomt. Het maximale risico is wel €1 miljoen. - Volumegroei sociaal domein: we zien het volume stijgen op onderdelen stijgen en ook de kosten van trajecten. Waar mogelijk is dit meegenomen bij de 3O ontwikkelingen in de begroting (bijvoorbeeld WMO begeleiding). We kunnen niet overzien in hoeverre deze ontwikkeling zich voortzet (en ook niet in hoeverre dit gecompenseerd wordt via een hogere algemene uitkering). - Boete Attero: de uitkomst van deze rechterlijke procedure kunnen we niet realistisch inschatten, vandaar een PM. - Vennootschapsbelasting: de eerste aangifte over het boekjaar 2016 moet ingediend worden bij de belastingdienst. De belastingdienstdienst heeft echter nog maar beperkt standpunten ingenomen hoe ze e.e.a. fiscaal waarderen en beoordelen. Wij verwachten over de jaren 2016 tot en met 2018 een fiscaal resultaat van nihil, echter door ontbreken van de standpunten van de belastingdienst is dit een risico. Kansinschatting kunnen we niet maken omdat dit bij de belastingdienst ligt. - Overdracht beheer horizonscholen: we moeten nog financieel doorrekening wat de kosten van verbouwingen zijn en analyseren waaruit we deze kunnen betalen. Vandaar dat het bedrag nog PM is. - Heesch West: omdat we al een verliesvoorziening hebben en een aparte risicoreserve volstaan we hier met een PM. - Planschade claim Hofmans: we hebben een PM bedrag opgenomen omdat we niet naar buiten willen brengen met welke bedragen we rekenen. Naar individuele casus terug te brengen en dat willen we

	niet openbaar maken. Voor het bepalen van de weerstandsratio hebben we op de achtergrond wel inschattingen gemaakt om zo reëel mogelijk ratio's te krijgen. We komen dan op structureel risico van € 1,1 miljoen jaarlijks (vooral voor jeugdzorg, veiligheidsregio en horizonscholen en begraven). En we komen tot een incidenteel risico van in totaal € 1,1 miljoen voor vooral boete Attero, vennootschapsbelasting, wachtgeld wethouders en planschade Hofmans. In 2019. De onbenutte belastingcapaciteit is € 3,4 miljoen en is onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit. Dit is een vergelijking tot artikel 12 verplichte OZB norm. Het kengetal belastingcapaciteit gaat over de gemiddelde woonlasten in Oss (OZB/ afval en riolering) ten opzichte van landelijk gemiddelde. Voor 2019 schatten we in dat de totale kosten voor Oss € 705 zijn ten opzichte van landelijk gemiddeld € 727 (dit is uiteraard een inschatting). Hieruit volgt een percentage van 96,97%.
In het risico Begraven wordt genoemd dat er een beheer en beleidsplan Begraven wordt opgesteld. Kan worden aangegeven op welke termijn dit beleidsplan wordt aangeboden aan de raad? In de paragraaf weerstandsvermogen staat wel wat de belastingcapaciteit is omschreven maar wat is dat kengetal voor de gemeente Oss?	Hoe PM-ramingen van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen tot stand komen.
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	
Uit de paragraaf wordt niet duidelijk welke Wegen onderhoudsniveau is toegepast (CROW norm). Kan dat worden aangeven? Is de opgenomen raming in de begroting in overeenstemming met het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau? In het overzicht beleidsplan/beheerplan is een overzicht opgenomen met daarachter het jaar van actualisatie. Wat is de reden van het niet vermelden van het jaar van actualisatie? Kan dat alsnog? Het beheersplan riolering wordt geactualiseerd in 2018. Is die actualisatie in 2018 reëel ? Is de Notitie Materiele Vaste Activa van december 2017 toepast op het onderhoud van Kapitaalgoederen?	In de paragraaf zijn de vastgestelde onderhoudsniveaus voor de verschillende functiegebieden aangeven conform de Osse kwaliteitscatalogus. De Osse kwaliteitsniveaus zijn samengesteld uit de CROW kwaliteitsniveaus Voor alle gebieden geldt Sober en voor het Centrumgebied Goed. Dat geldt voor alle voorzieningen in de openbare ruimte (wegen, trottoirs, groenvoorzieningen, wegmeubilair enz.). Onderhoudsniveau “Sober” komt overeen met B-C (afhankelijk van onderdeel) uit de CROW kwaliteitscatalogus. “Goed” is overwegend A en soms A+. Ja. Onderhoudsbudgetten zijn bepaald door de afgesproken onderhoudsniveaus en afgestemd op de actuele arealen. Reden van vermelding van het jaar van actualisatie is inzage geven in de ontwikkeling en planning van producten. Waar geen jaar is aangeven is in de planperiode (nog) niet voorzien in actualisatie. T.a.v. het IUP kan al worden aangegeven dat in 2019 een geactualiseerd IUP zal worden opgesteld. In 2018 starten we met het actualiseren van het kostendekkingsplan riolering. We nemen aan dat hiermee bedoeld wordt op de notitie van de commissie BBV. Deze is inderdaad uitgangspunt bij het opstellen van onze programmabegroting.
Paragraaf financiering	
Paragraaf verbonden partijen	
Kan worden toegelicht waarom er bij de BSOB het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat op nul staat? Wat is de reden dat er bij de verbonden Partij Convenant Brabant-Noordoost geen jaarrekening beschikbaar is?	Het resultaat van de BSOB was in 2017 € 1.002.000. In principe wordt dit resultaat tot nu toe jaarlijks afgerekend met de deelnemers (terug betaald). Hierdoor bouwt de BSOB ook geen eigen vermogen op. Het vreemd vermogen van de BSOB bestaat alleen uit kortlopende schilden, bijvoorbeeld van belastingontvangsten die ze nog aan gemeenten moeten doorbetalen. Ze hebben geen langlopende schulden. Dit is helaas verkeerd opgenomen in de paragraaf. De jaarrekening is wel beschikbaar over 2017. Het eigen vermogen per 31-12-2017 is € 18.833 (was 1-1-2017 € 333.303). Kortlopende schulden waren per 31-12-2017 in totaal € 1.603.640 (was per 1-1-2017 € 2.076.263). Het resultaat voor bestemming in 2017 was € 14.470 negatief. Dit is onttrokken aan de bestemmingsreserve, waardoor saldo uiteindelijk nihil was.

Paragraaf grondbeleid	
Paragraaf lokale heffingen	
Paragraaf bedrijfsvoering	
Paragraaf Integraal Voorzieningenbeleid (IVB)	
Paragraaf investeringsplan	
Bijlage 1 Voortgangsrapportage Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) openbare ruimte	
Bijlage 2 Overzicht incidentele baten en lasten	
Bijlage 3 Budgettair neutrale wijzigingen	
Bijlage 4 Uitkomsten circulaires 2018	
Bijlage 5 Financieel overzicht totale begroting	
Bijlage 6 Financieel overzicht totale begroting volgens taakvelden	
Bijlage 7 Totaaloverzicht subsidies	
Ravenstein bij Kaarslicht staat nog in de begroting terwijl dit evenement gestopt is, waarom is dat? En welke projecten zijn nog meer al gestopt die toch nog in de begroting zijn meegenomen?	De Stichting Ravenstein bij Kaarslicht bestaat nog en heeft de bedoeling om in gesprek te blijven met diverse particulieren en verenigingen om wellicht een nieuw soort evenement te ontwikkelen. Mocht blijken dat er geen beroep wordt gedaan op deze post, dan kunnen we het bedrag toevoegen aan de post 'eenmalige evenementen' (marapbesluit).
In welke frequentie worden subsidies geëvalueerd en opnieuw overwogen in een voorstel aan de raad?	Nieuwe initiatieven krijgen in de regel in de eerste jaren een tijdelijk subsidie. Als hun bestaansrecht voldoende is gebleken, worden deze initiatieven toegevoegd aan de lijst van structurele subsidieontvangers. De subsidieontvangers op deze lijst worden jaarlijks gecontroleerd. Als blijkt uit de aanvraag en/of de verantwoording dat de activiteiten niet meer of slechts in beperkte mate nog voldoen, treden we in overleg met het initiatief om te zien of het nog zinvol is om subsidie te verlenen. Jaarlijks worden zo een aantal subsidieverstrekingen beëindigd.

TECHNISCHE VRAGEN EN ANTWOORDEN NAJAARSBERICHT GRONDBEDRIJF	
Hoofdstuk 1	
Hoofdstuk 2	
Hoofdstuk	

Bijlage 1

Element 2	Element 2 naam	Lasten/	Element 1	Element 1 naam	Budget primitief	Budget wijziging	Actueel budget	Werkelijk	Verplichting	Vrije ruimte
		Baten								
Opbrengst reclamebelasting 2018 t/m juni										
60606	Reclamebelasting	Lasten	43633	controlekosten	5.944	0	5.944	4.470	0	1.474
60606	Reclamebelasting	Lasten	43636	diverse leveringen en diensten	204.056	0	204.056	0	0	204.056
60606	Reclamebelasting	Baten	87014	opbrengst reclamebelasting	-210.000	0	-210.000	-196.994	0	-13.006
Opbrengst reclamebelasting 2017										
60606	Reclamebelasting	Lasten	43633	controlekosten	5.944	0	5.944	4.350	0	1.594
60606	Reclamebelasting	Lasten	43636	diverse leveringen en diensten	204.056	76.500	280.556	280.525	0	31
60606	Reclamebelasting	Baten	87014	opbrengst reclamebelasting	-210.000	0	-210.000	-208.368	0	-1.632
Opbrengst reclamebelasting 2016										
60606	Reclamebelasting	Lasten	43633	controlekosten	5.944	0	5.944	4.520	0	1.424
60606	Reclamebelasting	Lasten	43636	diverse leveringen en diensten	191.694	12.362	204.056	175.000	0	29.056
60606	Reclamebelasting	Baten	87014	opbrengst reclamebelasting	-210.000	0	-210.000	-240.707	0	30.707
Opbrengst reclamebelasting 2015										
60606	Reclamebelasting	Lasten	43633	controlekosten	5.944	0	5.944	4.828	0	1.116
60606	Reclamebelasting	Lasten	43636	diverse leveringen en diensten	191.694	0	191.694	175.000	0	16.694
60606	Reclamebelasting	Baten	87014	opbrengst reclamebelasting	-210.000	0	-210.000	-195.427	0	-14.573
Structureel begroot bedrag opbrengst			210.000							
Structureel begroot bedrag afdracht			204.056							
Gemiddeld bedrag opbrengst 2015 t/m 2017			-214.834							
Gemiddeld bedrag afdracht 2015 t/m 2017			210.175							
Voorstel vast bedrag CMO 2019 t/m 2021			205.000	Conform structureel begroot bedrag						

